

Kendelse

afsagt den 19. august 2025

Sag nr. 2024-10037

[Klager 1] og [Klager 2]

mod

TV 2

[Klager 1] har klaget på egne vegne og i henhold til fuldmagt på vegne af [Klager 2] til Pressenævnet over udsendelserne *"18 år og alene"*, *"Uden hjælp"* og *"Dårlige vaner"*, som blev bragt i programserien *"Pigerne vi tabte"* henholdsvis 22. april 2024, 29. april 2024 og 6. maj 2024 på TV 2 og platformen TV 2 PLAY, idet de mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager 1] og [Klager 2] har blandt andet klaget over, at TV 2 har udnyttet en sårbar person med svær psykisk sygdom, og at TV 2 ikke har overholdt medvirkendeaftalen med dem.

1 Sagsfremstilling

Forud for offentliggørelsen

[Klager 1] henvendte sig ifølge sagens oplysninger den 7. september 2023 til producenten Impact TV med anmodning om at medvirke i det program om efterværn, som hun af [Person 1] var blevet informeret om, at Impact TV arbejdede på. [Klager 1] har oplyst, at hende og [Klager 2]s, [herefter [Klager 2]/[Klager 2]], kampe med [Bynavn] Kommunen om den rette støtte i [Klager 2]s overgang fra barn til voksen var deres bevæggrund for at kontakte Impact TV og medvirke i programmet.

Herefter var journalist [Journalist 1] i dialog med [Klager 1] og [Klager 2], som forud for deres medvirken i programserien underskrev en kontrakt med produktionsselskabet Impact TV, som har produceret udsendelsen for TV 2. Pressenævnet har modtaget en kopi af kontrakten, som parterne har underskrevet:

Af kontrakten fremgår følgende blandt andet:

"Om programmerne

I to dokumentarprogrammer á ca. 40 minutter følger vi tre-fire unge mennesker gennem den periode, hvor de officielt bevæger sig fra barn til voksen. For de unge er

deres 18-års fødselsdag ikke kun en festdag; de har været anbragt, og når de fylder 18 år, skal de, hvis de ikke får tilbudt efterværn, stå på egne ben.

I programmerne møder vi de unge og oplever verden fra deres perspektiv. Efterværn og den virkning et evt. efterværn har for de unges liv er omdrejningspunktet for programmerne. Men det bliver også programmer om, hvordan det er at være anbragt og tidligere anbragt i Danmark, og hvilke konsekvenser det har for de unges liv.

På den måde løfter deres historier sig og bliver langt mere end blot en historie om efterværn og forskellige kommunale indsatser. Det bliver et ungdomsportræt af en gruppe, der sjældent kommer til orde på egne præmisser, og hvis baggrund og fortid præger deres nutid. I programmerne vil vi også få et indblik i de unges retrospektive historier – blandt andet gennem aktindsigt.

Medvirken

Den Medvirkende stiller sig til rådighed for optagelserne, som vil foregå fra 01.11.22 til den 01.04.24

Den Medvirkende har ret til at se programmet, inden det bliver udsendt på TV, og Producenten vil gerne drøfte udsagn og sekvenser ved gennemsyn, dog er det i sidste instans Producenten og TV2 der har det redaktionelle ansvar og dermed redigeringsretten. Dog vil faktuelle fejl og deslige blive ændret eller udeladt.

Medvirkende og fortrydelsesret

Den Medvirkende er indstillet på at samarbejde om optagelserne, som vil foregå fra dags dato og med forventet afslutning august 2022. Den Medvirkende har mulighed for at fortryde konkrete optagelser og udtalelser indenfor 48 timer fra optagelsen har fundet sted.

Den Medvirkende har ret til at se de færdigklippede programmer i god tid før udsendelsen bliver sendt på TV, så der er mulighed for at justere ift. eventuelle faktuelle fejl i programmet.

Producenten vil gerne drøfte udsagn og sekvenser ved gennemsyn, dog er det i sidste instans Producenten og TV2 der har det redaktionelle ansvar for programserien og dermed redigeringsretten.

Den Medvirkende medvirker vederlagsfrit, men får naturligvis refunderet eventuelle udgifter, der er i direkte forbindelse med produktionen. Udlæg cleares på forhånd med enten programmets tilrettelægger eller produktionsleder.

Rettighedsoverdragelse

Ved indgåelsen af nærværende aftale overdrager Den Medvirkende alle rettigheder til optagelserne til Producenten, TV2 og DFI. TV2, producenten og DFI kan disponere over hele eller dele af programserien på alle medier/platforme i alle territorier uden tidsbegrænsning.

Endeligt må Den Medvirkende ikke indgå i markedsførings-, reklame eller sponsoraftale med nogen person eller virksomhed i forbindelse med sin medvirken i programserien, medmindre dette er aftalt skriftligt med Producenten.

Presse

For at skabe opmærksomhed omkring programserien kan der blive udsendt pressemateriale om programserien og eventuelt Den Medvirkende til den danske

presse. I den forbindelse vil Den Medvirkende muligvis blive kontaktet af TV2's presseafdeling.

Den Medvirkende forventes i et rimeligt omfang at stå til rådighed til diverse PR- og markedsføringstiltag i forbindelse med de endelige programmer, herunder interviews om programmerne samt eventuelt pressemøde. Inden programmerne har været udsendt første gang, må Den Medvirkende ikke udtale sig til medierne om programmerne eller forhold under produktionen uden dette på forhånd af aftalt med TV2's presseafdeling."

Det fremgår af sagens oplysninger, at [Klager 1] – inden offentliggørelsen af programserien – den 15. januar 2024 under en telefonsamtale med journalist [Journalist 2] over for Impact TV oplyste, at hun ønskede at trække sit samtykke tilbage, og at hun derfor gerne ville anonymiseres i de klip, hvor hun indgår.

[Klager 1] har i forbindelse med klagen indsendt optagelser af tre samtaler med Impact TV af den 15. december 2023, 15. januar 2024 og 21. februar 2024.

Påklagede udsendelser

De påklagede udsendelser indgår i programserien "*Pigerne vi tabte*". Af seriens programbeskrivelse fremgår følgende:

"For [Klager 2], [Medvirkende 1] og [Medvirkende 2] er deres 18-årsfødselsdag ikke kun en festdag. De har alle været anbragt, og de ved godt, at det kan blive svært pludselig at stå på egne ben. Men hvad sker der, når den vante hjælp fra den ene dag til den anden forsvinder? Dokumentarserie i tre episoder."

TV 2 bragte den 22. april 2024 udsendelsen "*18 år og alene*" i programserien "*Pigerne vi tabte*" på TV 2. Udsendelsen, som varer ca. 28 minutter, er fortsat tilgængelig på platformen play.tv2.dk med følgende omtale:

"[Klager 2] skal flytte fra sit opholdssted på sin 18-årsfødselsdag og falder tilbage i dårlige mønstre. 17-årige [Medvirkende 1] kæmper for at beholde sin kontaktperson."

Udsendelsen "18 år og alene"

Af udsendelsen fremgår blandt andet følgende:

[Tidskode: 01.05-01.53]

Der afspilles intro til programmet med underlægningsmusik, hvor der vises optagelser af de tre medvirkende personer i forskellige situationer. Der vises blandt andet optagelser af [Klager 2], der filmer sig selv i spejlet med en iPhone.

"*Speak, voiceover:* Vi, der er anbragte, skal tit klare os selv fra den dag vi bliver 18."

[Der vises optagelser af den medvirkende [Medvirkende 2], som sidder i et rum med blandt andet en flyttekasse og stige og pakker ting ud. Der vises optagelser af [Klager 2], der går på gaden med en flyttekasse og derefter sidder i en bil.]

”Speak, voiceover: De fleste andre unge flytter først hjemmefra, når de er omkring 22 år.”

Der vises optagelser af [Klager 2], der sidder på et værelse og tager makeup på.

”[Klager 2]: Jeg vil gerne blive uafhængig af systemet. Altså det er jo det, jeg allerhelst vil.”

Der vises herefter optagelser af [Klager 2], der sidder med en joint.

”Speak, voiceover: I forvejen kæmper vi med alt fra fucked up familier, diagnoser, selvskade og misbrug.”

Der vises herefter optagelser af et skilt fra Psykiatrisk Center [Bynavn]. Herefter klippes til optagelser, hvor [Klager 2] filmer sig selv.

”[Klager 2]: Jeg er indlagt.”

Der vises herefter optagelser af [Medvirkende 2], der sidder udenfor.

Der vises herefter optagelser af den medvirkende [Medvirkende 1], der sidder i et rum, hvor malingen på væggene er skallet af.

”[Medvirkende 1]: Det er overhovedet ikke særlig sjovt. Jeg vil gerne være et barn igen.”

Der klippes til optagelser af [Medvirkende 1], som vasker tøj.

”Speak, voiceover: Men alligevel forventer systemet, at vi fra den ene dag til den anden kan stå på egne ben.”

Der vises optagelser af [Medvirkende 1], der filmer sig selv og taler til kameraet, mens hun græder.

”[Medvirkende 1]: Alle går, og så sidder jeg alene tilbage i lejligheden.”

Der klippes til optagelser af [Klager 2], der ryger en joint.

”Speak, voiceover: Vi kan søge hjælp og støtte, men kun halvdelen af os får den.”

Der vises optagelser af [Medvirkende 1], der ligger med sin telefon og en cigaret i hånden.

"[Medvirkende 1]: Der er ikke noget at gøre."

Der klippes til optagelser, der viser henholdsvis [Medvirkende 1]s, [Medvirkende 2]s og [Klager 2]s ansigt i portræt, samtidig med at deres navn står på skærmen. Der vises herefter en sort skærm, hvor der med versaler står: "Pigerne vi tabte".

[Tidskode: 06:07-09.48]

På skærmen vises følgende tekst:

"Når anbragte unge fylder 18 år, skal kommunen vurdere, hvad der skal ske med dem."

Der klippes til optagelser af [Klager 2] på et værelse, som er filmet af [Klager 2] selv. Der bliver filmet rundt på værelset, hvor der står flyttekasser. På skærmen står: "[Klager 2]s døgninstitution".

"[Klager 2]: Hallo. Jeg hedder [Klager 2]."

På skærmen står følgende tekst: "[Klager 2] 17 år"

"[Klager 2]: Lige nu er jeg i gang med at pakke mine ting sammen. Lige nu bor jeg på et opholdssted, hvor jeg skal flytte fra. Og det er fordi, jeg bliver 18. Jeg har ADHD og borderline og en spiseforstyrrelse. Og jeg er stadig diagnosticeret også med en depression."

Der klippes til optagelser af [Klager 2]s ansigt i portræt. Der er lagt en voiceover ind over. På skærmen står følgende tekst: "Uddrag af aktindsigt 2021 – 15 år gammel". Den tekst, der bliver læst op i voiceover, fremgår samtidig på skærmen.

"Speak, voiceover: 15-årig pige, i efteråret udredt og diagnosticeret med depressiv enkeltepisode af moderat grad. Aktuell selvmordsrisikovurdering: Øget selvmordsrisiko."

Der vises optagelser, hvor følgende tekst fremgår: "[Klager 2] har haft flere selvmordsforsøg". Der bliver samtidig vist optagelser, som er filmet af [Klager 2] selv fra et hospitalsværelse. Herefter klippes tilbage til optagelserne af [Klager 2] i portræt, hvor hun taler til kameraet. Der klippes frem og tilbage mellem disse to optagelser.

"[Klager 2]: Min far var ikke så acceptabel med min psykiske sygdom. Mine første forsøg, der var han meget ophidset, da han kom og så. Fordi han ikke forstod de der ting. Fordi han også er opdraget lidt mere gammeldags. Så jeg tror også nogle af de ting var også lidt... jeg skammede mig over, tror jeg, at jeg var der, eller at jeg havde"

det på den måde. At jeg... Ja, jeg skammede mig bare lidt over på samme tid, at jeg ikke havde lyst til at være til stede.”

Der vises optagelser af [Klager 2] og hendes mor, der kører i en bil. [Klager 2]s mors ansigt er sløret. På skærmen står følgende tekst: ”[Klager 1], [Klager 2]s mor”.

”[Klager 1]: Ja, så er det et sidste farvel derind til.

[Klager 1] og [Klager 2]: [Griner, Pressenævnet]

[Klager 2]: Ja, det går nok.

[Klager 1]: Ja. Det skal det. Det ville bare have været rart, at der havde været et sted at komme hen.

[Klager 2]: I know, I know. Inde i psykiatrien, der sagde de jo alle sammen: jeg kan højest også være hos dig i to uger.

[Klager 1]: Ja, faktisk sagde din behandler. Hun sagde jo faktisk én uge.

[Klager 2]: Selv om jeg prøver ikke at få det dårligt, så ved jeg stadig, jeg kommer ned i sådan nogle huller. Fordi det har jeg altid gjort. Det er jo også det.

[Klager 1]: Det er der jo ingen af os, der kan være i.

[Klager 2]: Så det er også det, der er så irriterende. At jeg jo føler, jeg bare skal smides hen i en kæmpe udfordring, i stedet for jeg kan begynde at få en hverdag til at fungere. Det er jo det, jeg har brugt så meget tid på i behandlingen indtil nu.”

Der klippes til optagelser, hvor følgende tekst fremgår:

”[Klager 2] bliver nødt til at bo hos sin mor, mens hun venter på at kommunen finder et bosted, som passer til hendes behov.”

Der klippes til optagelser af [Klager 2]s ansigt i portræt. Der er lagt en voiceover ind over. På skærmen står følgende tekst: ”Uddrag af aktindsigt 2021 – 16 år gammel.” Den tekst, der bliver læst op i voiceover fremgår samtidig på skærmen.

”*Speak, voiceover*: Det er psykiatriens vurdering, at [Klager 2] har behov for professionel støtte hele døgnet, og at hun vil have behov for støtte ud over det 18. år. Det vurderes, at [Klager 2]s vanskeligheder er udover, hvad der kan forventes at kunne varetages i hjemmet.”

Der klippes til optagelser af [Klager 2] og hendes mor [Klager 1] [sløret ansigt], som pakker ting ud af en bil og går ind i en opgang.

”[Klager 1]: Vi tømmer lige ud, og så må vi... ja.

[Klager 2], *voiceover*: Noget af det, der gør, at jeg ikke kan bo hos min mor, det er jo det der med, at jeg føler mig så hurtigt til besvær. Det der med, at jeg har bare ikke lyst til at jeg skal være en, som skal forstyrre resten af min familie i noget, der allerede er svært for dem.”

Der vises optagelser, hvor der ses en række fotografier på en opslagstavle af [Klager 2] som barn. På skærmen står følgende tekst:

”[Klager 2] bor hos sin mor, mens hun venter på et botilbud fra kommunen.”

Der klippes til optagelser af [Klager 2], der tager makeup på.

”[Klager 2]: Jeg har sådan noget, hvor jeg kradser rigtig meget i min hud, når jeg bliver stresset. Og så kan jeg godt få sådan nogle store sår, der tager lidt tid. Nu har jeg dækket det meget til. Fordi jeg har øvet mig i rigtig mange år på at dække sår til. Fordi jeg ikke kan lide at vise mig, hvis jeg har sår i hele ansigtet. Hvis det lidt er en periode, hvor jeg er stresset. Jeg gør det også ret meget på mine arme, også fordi jeg ikke kan lade være med at kradse på dem sådan her agtigt.”

På optagelsen viser [Klager 2] hendes arm. Bagefter klippes der tilbage til optagelserne af [Klager 2], der tager makeup på.

”[Klager 2]: Det har jeg også på den anden. Jeg har jo haft sådan noget selvskade i noget tid. Siden jeg gik i 5. klasse. Altså den første gang jeg havde altså selvskade, hvor det var sådan... det var, da jeg var 11 år. Og så tror jeg lidt, at fra den gang, jeg gjorde det første gang, det var sådan... Det gav mig en eller anden form for aflastning, altså når jeg havde selvskadet. [Der klippes til optagelser af [Klager 2], der i interviewform taler til kameraet, *Pressenævnet*] Al det stress og alt det jeg havde følt, at jeg så bagefter var helt sådan... kunne være helt sådan følelsesfri. Bare være i ikke at skulle mærke noget. Det var lidt det, der gjorde, at det var noget, jeg ikke bare stoppede med efter første gang, eller hvad man siger. Det var noget af det, der gjorde, at jeg blev ved med at gøre det. [Der klippes kort til billeder af [Klager 2] som yngre, *Pressenævnet*]. Og det eskalerede over tiden. Men det var noget jeg holdt meget hemmeligt. Min mor, hun opdagede jo først noget af det i slutningen af 7. klasse.”

[Tidskode: 24.07-25.30]

Der vises optagelser af [Klager 2], der går på gaden. På optagelserne står følgende tekst:

”[Klager 2] har ikke været indlagt på psykiatrisk afdeling, mens hun har været anbragt.”

Der klippes til optagelser af et skilt fra Region [Regionen], hvor der står: ”Psykiatrisk Center [Bynavn].” Der klippes herefter videre til optagelser, hvor der filmes rundt på et værelse på det psykiatriske center. På skærmen står: ”Psykiatrisk Center [Bynavn]”. Der vises herefter optagelser, af [Klager 2], som filmer sig selv.

”[Klager 2]: Jeg er indlagt. Jeg kom herhen i torsdags. Og det er lørdag i dag. Jeg havde været hos min mor i lidt over en uge. Så blev det jo bare lige pludselig lidt for meget for mig, fordi jeg ikke vidste, hvad der skulle ske. Jeg kunne bare mærke i mit

hoved, at der kom mange flere selvmordstanker. Og så endte vi med at køre til akut. Men jeg ved ikke rigtig, hvad der så kommer til at ske.”

Der klippes til optagelser, hvor man kan se, at [Klager 2] stiller kameraet på sit værelse på psykiatrisk center og taler ind til det.

”[Klager 2]: I morgen tidlig skal jeg til et møde, hvor der forhåbentligt kommer noget afklaring i forhold til hele min bosituation. Forhåbentlig kan de gøre noget bedre, end hvad der har blevet gjort indtil videre. Nu ringer min mor.”

[Tidskode: 27.56-28.03]

Der vises optagelser, hvor der på skærmen står: I næste afsnit. På optagelsen ses [Klager 2] ryge en joint.

”[Klager 2]: Og så føler jeg jo lidt, at det er min skyld, at jeg ligesom ikke bare kan tage mig sammen.”

Udsendelsen, såvel som de øvrige to påklagede udsendelser i programserien, afsluttes med følgende tekst:

”Hvis du har tanker om selvmord eller selvskade så kontakt Livslinjen på 70 201 201 chat på livslinien.dk eller få netrådgivning på skrivdet.dk.”

TV 2 bragte den 29. april 2024 udsendelsen ”Uden hjælp” i programserien ”Pigerne vi tabte”. Af udsendelsen fremgår følgende blandt andet:

[Tidskode 05:29-07:35]

Der vises optagelser af et større boligområde, og der klippes til sort skærm, hvor følgende tekst optræder:

”[Klager 2] har været indlagt på psykiatrisk afdeling den seneste måned pga. selvmordstanker.”

Der klippes til optagelser af [Klager 2], der selv filmer og viser sit værelse på psykiatrisk afdeling.

”[Klager 2]: Nu er jeg færdig med at pakke mine ting. Nu i dag, så bliver jeg udskrevet herfra. Og jeg venter på min mor, der skal komme og hente mig.”

Der vises optagelser af [Klager 2], der filmer sig selv. På skærmen står der: ”[Klager 2], 18 år” Der klippes herefter videre til optagelser af [Klager 2], der rydder op på sit værelse, og herefter til optagelser af [Klager 2] igen.

”[Klager 2]: Nu har jeg også været her i omkring en måned [Griner, Pressenævnet]. Hvis jeg så bare skal hjem til min mor igen, så er det jo lidt latterligt, fordi at sidste

gang, der nåede jeg ikke engang at være to uger hjemme, inden at jeg blev indlagt på akut. Og jeg kan ikke helt se hvordan, at det ikke også kunne ende på den måde nu, fordi jeg nok har fået det værre i den her her tid, fordi jeg ikke har nogle rammer, jeg kan være i, som bare kan give mig ro, som jeg kan lave min hverdag i.”

Der klippes til optagelser, der viser en række billeder af [Klager 2] som lille og forskellige videoklip af [Klager 2], der danser. På skærmen står følgende tekst:

”[Klager 2] har bestået 9. klasse, men har ikke gået i skole det seneste halvandet år.”

Herefter klippes tilbage til optagelserne af [Klager 2] i portræt, hvor hun taler til kameraet. Der klippes frem og tilbage mellem disse optagelser.

”[Klager 2]: Altså, der er jo en masse ting, jeg gerne vil. Altså jeg kunne jo godt tænke mig at kunne ses mere med venner igen og få lidt mere det her normale hverdagsliv tilbage og få noget hjælp, så jeg kan komme i gang med alt det, som samfundet også forventer af en. Så har jeg savnet dans i rigtig lang tid, så det vil jeg jo gerne prøve til at danse lidt igen, fordi at det har jeg gjort næsten hele mit liv, indtil at jeg blev indlagt for første gang. Altså i det hele taget, der vil jeg gerne have taget en ungdomsuddannelse noget enkeltfags-HF, og så med tiden tage flere fag og få tingene til at fungere bedre.”

[Tidskode 18:51-21:25]

Der vises optagelser af [Klager 2], der kommer gående på gaden. Der klippes til optagelser af en himmel, hvor der står følgende tekst på skærmen:

”[Klager 2] venter på at kommunen hjælper hende med at finde et egnet sted at bo, som passer til hendes behov”.

Herefter klippes til optagelser af [Klager 2], der sidder på en bænk i gang med at lave en joint.

”[Klager 2]: Altså de sidste par dage, der har jeg jo boet hos min mor. Og der jeg kan ikke blive ved med at blive. Det er jo også det, alle fagpersonerne rundt om mig har vurderet, at jeg ikke kan komme hjem og være hos min mor. Jeg bliver ved med at prøve at kontakte kommunen og gøre alle de her ting, der skal gøres. Min mor bruger også alt hendes tid på det lige nu. Men som tingene ser ud lige nu, så er det jo stadig er i samme situation, som jeg var i den dag, jeg blev 18. At jeg bare lige nu skal vente og se, hvad fuck der sker.

Journalist: Hvor meget plejer du at ryge på en dag?

[Klager 2]: Det er lidt forskelligt. Det kommer virkelig an på perioder. Men de sidste par dage har jeg røget en del.”

Der vises optagelser af [Klager 2], der viser en pose med hash i. Der klippes tilbage til optagelserne af [Klager 2], der sidder på bænken og er i gang med at lave en joint, og herefter ryger den.

”[Klager 2]: Jeg har det her tilbage, og den var ligesom dertil før. Sådan en stor firkant. Det er fordi, at jeg går meget af tiden og prøver ikke at skulle føle, hvordan situationen præcis er lige nu. Og så har jeg brug for at ryge for at kunne holde alt det på afstand. Og når jeg så ikke ryger, kommer det hele meget på en gang. Og så har jeg lidt svært ved at kunne være i det imens... fordi at jeg får mange selvmordstanker og sådan noget. Jeg bruger hashen til at kunne få en pause, fordi jeg føler, at det er det eneste tidspunkt, jeg kan få ro i mit hoved, det er når jeg ryger. Og så føler jeg lidt, at det er min skyld, at jeg ikke bare kan tage mig sammen. Det tror jeg bare lige nu, at jeg føler mig som den største belastning. Det er også derfor, at jeg prøver at holde mig lidt for mig selv også på mit værelse for, at jeg ikke skal føle, at jeg fylder meget.”

[Tidskode: 25:12-26:39]

Der vises optagelser af [Klager 2], der ligger i en seng.

”[Klager 2]: Nu er vi i slutningen af november, og jeg blev udskrevet i slutningen af oktober til ingenting. Og så har jeg siden da været hos min mor bare og ventet.”

Der vises optagelser af en gade, der bliver filmet oppefra. Der vises følgende tekst på skærmen:

”[Klager 2] har fået afslag på efterværn. Det er nu mere end to måneder siden hun fyldte 18 år, og hun venter stadig på et sted at bo”.

Der klippes tilbage til optagelser af [Klager 2], der sidder i en seng, herefter filmes der rundt på [Klager 2]s værelse. Der klippes skiftevis mellem klippene.

”[Klager 2]: Hele det her år, der har jeg hele tiden fået at vide, at du skal bare vente til der, så kommer der noget. Eller nu kommer Ankestyrelsen indover. Alle de her små håb, som man ligesom får, der bliver jeg bare skuffet hver gang. Der sker aldrig noget. Lige nu så føler jeg ikke rigtig, at jeg har et liv. Jeg laver ikke noget. Jeg venter bare. Og jeg vil gerne komme i gang med mit liv. Jeg ligger bare i min seng hele tiden og venter. Jeg håber, at der er et sted i januar, at det er dér, jeg flytter et sted hen. De skal lige vurdere, om jeg er i deres målgruppe og alle de her ting. Men altså, jeg håber virkelig.”

TV 2 bragte den 6. maj 2024 udsendelsen ”*Dårlige vaner*” i programserien ”*Pigerne vi tabte*”. Af udsendelsen fremgår følgende blandt andet:

[Tidskode: 09:04-11:18]

Der vises optagelser af en by, og på skærmen står ”[Bynavn]”. Der klippes herefter til optagelser af en bunke tøj. På skærmen står følgende tekst:

”[Klager 2] fik ikke efterværn, og de sidste fire måneder har hun ikke haft en bolig. Hun har fået støtte af sin mor til at søge hjælp hos kommunen”.

Der klippes til optagelser af [Klager 2], der pakker sine ting.

”[Klager 2]: Jeg skal flytte i dag. Jeg skal flytte hen i egen lejlighed med noget støtte. Og jeg glæder mig bare til at skulle falde på plads og synes, det er rart.”

Der vises optagelser af [Klager 2]s værelse. På skærmen står følgende tekst:

”Kommunen har tildelt [Klager 2] en midlertidig bolig med mulighed for pædagogisk støtte pga. hendes udfordringer.”

Der klippes tilbage til optagelser af [Klager 2], der pakker sine ting.

”[Klager 2]: Jeg synes, at det er ret irriterende, at det kun er midlertidigt, at jeg kan bo der. Men altså i det mindste kommer jeg et sted hen, og det er jeg rigtig glad for. Jeg har jo siden min 18-års fødselsdag været i venteposition, så det har været fire måneder. Og det har bare været fire måneder, hvor det meste af tiden har været usikkerhed, om jeg overhovedet ville få noget, og hvor lang tid, der vil gå. Det ville have været så meget nemmere, hvis jeg dengang fik at vide, at der er fire måneder til, at du kan flytte ind et sted. Altså jeg er ret sikker på, altså næsten 100 % sikker på, at jeg ville have undgået at blive indlagt, hvis jeg havde et sted at komme hen, da jeg var 18.”

Der vises optagelser af [Klager 2], der sammen med sin mor bærer flyttekasser ud af lejligheden ned i en bil. Morens ansigt er sløret. Bilen står på en vej, hvor man kan se to skilte. På det ene skilt står der blandt andet: ”[Kommunal enhed] – [Vejnavn- og nummer]”, mens der på det andet skilt står ”[Hotelnavn]”.

”[Klager 1]: Så slukker jeg lige lyset. Så tror jeg, vi er der. Kan du have den?

[Klager 2]: Ja, det skal nok gå.

[Klager 1]: Så tager jeg noget af det andet med ned. Jeg tænker, at den her nok skal ind på bagsædet.

[Klager 2]: Så kom og hjælp mig dog, altså.

[På optagelserne kan man herefter høre et grin, *Pressenævnet*.]

[Klager 1]: Det skal nok blive godt.

[Klager 2]: Det tænker jeg også.

[Klager 1]: At få fred og ro.

[Klager 2]: Ja. Fra min sure mor [Griner, *Pressenævnet*]

[Klager 1]: Ja, at få genetableret en hverdag. Det bliver simpelthen så godt for dig.”

[Tidskode: 16:52-18:14]

Der vises forskellige optagelser af [Klager 2], der sidder blandt en gruppe mennesker i en festlig sammenhæng. Ansigterne på personerne er sløret.

”[Klager 2]: Altså jeg var en del mere social førhen. Der havde jeg jo en masse mennesker, jeg havde kendt i mange år, som jeg havde gået i skole med. Jeg havde det jo meget godt. Jeg var meget ude hver weekend til sociale ting og føle mig en del af det.”

Der vises optagelser af [Klager 2], der går på gaden og sætter sig på en bænk.

”[Klager 2]: Altså efter jeg blev anbragt, så blev jeg ret meget sat af socialt. Så har der jo også været det med at alle rundt om, som jeg har kendt og er vokset op med, de er alle sammen startet forskellige steder i gymnasiet inde i byen. Jeg har slet ikke gået i skole, mens de alle sammen har gået i skole og sådan der. De har jo så på den måde været ude til fester og alt muligt med deres nye veninder, de får på deres nye skole, som jo er helt normalt. Jeg bliver sat lidt ud af det sådan festlige af ungdomslivet, som jeg lidt nogle gange kan savne. Jeg har bare ikke rigtig lyst til, at min timing bare kommer til at være helt off i forhold til mine jævnaldrende.”

[Tidskode: 22:18-24:32]

Der vises optagelser af et boligområde. På skærmen står følgende tekst:

”[Klager 2] er flyttet igen efter knap to måneder i den midlertidige bolig.”

Der klippes herefter til optagelser af [Klager 2], der er i gang med at pakke sine ting ud i sin nye lejlighed.

”[Klager 2]: Jeg har slet ikke nok opbevaringsplads til alt det her. I dag er jeg lige flyttet ind i den her lejlighed. Den kan jeg få lov til forhåbentlig at blive i i noget tid, så jeg prøver bare at falde på plads. Efter jeg er blevet 18, så har jeg godt kunne mærke, at det, at jeg ligesom ikke har haft et andet sted at bo end hos min mor, har slidt på vores relation og givet os lidt nogle op- og nedture. Det er også ret vigtigt for mig, at jeg ligesom har mit eget sted, hvor jeg kan trække mig og så holde en sund relation til mine forældre.”

Der vises optagelser af en flyttekasse. På skærmen står følgende tekst:

”[Klager 2] kan få støtte op til ni timer om ugen. Støtten er midlertidig”.

Der klippes tilbage til optagelserne af [Klager 2], der pakker sine flyttekasser ud.

”[Klager 2]: Jeg havde jo lige fået en kontaktperson, inden jeg også flyttede hen i den anden lejlighed, som jeg nåede at lære at kende, og som jeg havde håbet på også kunne følge mig her. Hende er jeg ikke sikker på, at jeg alligevel skal have.”

Der vises optagelser af noget køkkengrej. På skærmen står følgende tekst:

”Hver gang [Klager 2] er flyttet, er hun også blevet flyttet til en ny afdeling i psykiatrien”.

Der klippes tilbage til optagelserne af [Klager 2], der pakker sine flyttekasser ud.

”[Klager 2]: Siden jeg er blevet 18, der har jeg ikke fået noget reel behandling, og så har jeg kun været til sådan nogle opstartssamtaler. Men det har ikke været noget, hvor det psykisk hjælper. Jeg har brug for ligesom stadig at få styr på en del ting altså sådan rent mentalt i forhold til mine spisemønstre og alt sådan noget, så jeg ligesom kan have en hverdag uden, at den bliver, altså, at jeg hele tiden falder ned i huller. Lige nu er der ikke nogen præcis behandling, jeg ved, at jeg skal have eller sådan der. Men det jeg gerne vil have hjælp til er måske at komme i noget behandling, hvor at det er den samme person, der følger mig igennem tiden.”

[Klager 1] klagede den 10. maj 2024 til TV 2, som den 21. maj 2024 afviste klagen. [Klager 1] og [Klager 2]s klage over TV 2s afvisning er modtaget i Pressenævnet den 9. august 2024.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager 1] og [Klager 2]s synspunkter

[Klager 1] og [Klager 2] har i klagen til Pressenævnet anført:

”Jeg indgiver hermed min datters og min klage over aftalebrud, uetisk og forvansket fremstilling, brud på de presseetiske retningslinjer, grov udnyttelse af sårbar person med svær psykisk sygdom samt hendes pårørende. Vores medvirken i programmet har været under falske forudsætninger.

Vores bevæggrunde for vores medvirkende

Den 7. september 2024 kontaktede jeg [Journalist 1]. Kontakten blev formidlet gennem [Person 1], der orienterede mig om, at [Journalist 1] netop arbejdede på et program, der omhandlede efterværn.

[Klager 2] og jeg befandt os på daværende tidspunkt i en desperat situation, da sagsbehandlingen i [Klager 2]s overgang fra barn til voksen var endt i en gordisk knude med [Bynavn] Kommune. Kommunen nægtede at handle på deres omsorgsforpligtelse og finde [Klager 2] et egnet botilbud, hvor hun kunne få den nødvendige specialpsykiatriske behandling. Kommunen havde vurderet [Klager 2] i målgruppen til et §107 tilbud (botilbud), men havde anvist hende til kommunens billigste botilbud, der ikke kunne tilbyde den specialiserede indsats [Klager 2] havde behov for. I sagsbehandlingen blev vi endvidere udsat for en række lovbrud, som jeg kunne underbygge med dokumentation.

Forud for overgangen fra barn til voksen, havde vi i mere end fire år kæmpet en lang, urimelig og opslidende kamp med [Bynavn] Kommune for at få den rette støtte til [Klager 2] i hendes sygdomsforløb. Både borgerrådgiveren, socialborgmesteren og

socialministeren har været inddraget undervejs, da vores retssikkerhed har været kompromitteret af lovbrud på lovbrud.

Vores kamp i systemet sammen med [Klager 2]s sygdom har været umådelig langstrakt og opslidende. Også [Klager 2]s [Familiemedlem] led betragtelig overlast som skyggebarn i denne misere. I vores fælles desperation for, at [Klager 2] skulle modtage den rette specialpsykiatriske støtte, valgte vi at drøfte en anbringelse med kommunen i behandlingsøjemed. [Klager 2] blev derfor anbragt som en fælles og frivillig foranstaltning med henblik på at få specialpsykiatrisk behandling. [Klager 2] var hverken anbragt på grund af omsorgssvigt eller mine manglende forældreegenskaber, men grundet er meget voldsomt sygeforløb, som krævede specialpsykiatrisk behandling.

Vi havde med anbringelsen forventninger om, at bostedet bestred de nødvendige specialpsykiatriske kompetencer, der skulle støtte [Klager 2] i en bedre udvikling. Det viste sig at være en farce.

Det bosted [Klager 2] havde boet på et år frem til hendes 18. år, var gennemsyret af forråelse og de specialpsykiatriske kompetencer vi var blevet skudt i skoene, at medarbejderne besad, var ikke at finde på matriklen. Frem for at støtte [Klager 2] i en positiv udvikling havde bostedet snarere bidraget til at skubbe [Klager 2] længere ud i et hashmisbrug. Et eksempel for at illustrere bostedets uformåen, så kæmpede [Klager 2] og jeg en kamp med bostedet og kommunen for, at bostedet skulle stille med den nødvendige måltidsstøtte for at støtte [Klager 2]s spisning, da hun har en spiseforstyrrelse. Bostedet havde, for at spare på medarbejdernes tid, lavet rigide regler om, at de unge kun måtte få mad nede til måltiderne.

Flere af de unge piger kæmpede med netop spiseforstyrrelser. Og enhver der har bare en smule kendskab til spiseforstyrrelser ved, at sådanne rigide regler kun fodrer en spiseforstyrrelse og forværrer den spiseforstyrrede tilstand. Eksemplerne fra bostedet er mange. Vi oplevede på ingen måde, at [Klager 2] fik den nødvendige behandling og støtte hverken fra bostedet eller kommunen. Vores kampe om den rette støtte i [Klager 2]s overgang fra barn til voksen var vores bevæggrunde for at kontakte [Journalist 1] og medvirke i programmet.

Dette har vi også været meget tydelige omkring. [Journalist 1] har gennem hele vores "samarbejde" givet udtryk for, at [Klager 2] fik et talerør og at vi fik lov til at fortælle, hvor groft vi var blevet behandlet af både bostedet og kommunen.

At stå offentlig frem med vores aller dybeste og mest sårbare hemmeligheder krævede mange overvejelser og vi havde naturligvis mange betænkeligheder ved at skulle dele de forhold med omverdenen. Omvendt var vi nået til et sted, hvor vi følte os nødsaget til at få skildret vores virkelighed for at lægge pres på kommunen, der fuldstændig smadrede [Klager 2]s overgang til voksen ved ikke at tilbyde et egnet

bosted, selvom hun var vurderet til et § 107 tilbud. De lod hende sidde tilbage i uvished og nægtede at se på løsninger og det forværrede hendes mentale tilstand betragtelig, da hun ikke kunne få den nødvendige behandling.

Vi samtykkede til at deltage i programmet ud fra den klare overbevisning, at det var en seriøs dokumentarisk skildring, hvor [Klager 2] ville få mulighed for at få et talerør og fortælle hendes historie og vise hendes og familiens kamp. Vi blev også orienteret om, at vi når som helst kunne trække vores samtykke tilbage, hvis vi fortrød. Det viste sig ikke at være helt så ligetil.

Havde vi på forhånd været bekendte med, at Impact TV ville producere en så svingagtig og forvrænget fortælling, havde vi aldrig samtykket til at blotte min datters sygdomsforløb for omverdenen. Navnlige ikke i dette format. [Klager 2]s sygdom er stærkt tabuiseret og fortsat omgærdet af manglende forståelse og stigmatisering, og udsendelserne afmonterer ikke just disse stigma. Snarere tværtimod taler programmet netop ind i stigmatiseringen af anbragte børn og deres familier på uetisk vis.

Af svaret på min klage til TV2 fremgår det:

“Producenten oplyser, at de blev kontaktet i dig i september 2023, da du gerne ville have sat fokus på [Klager 2]s sag. På dette tidspunkt var producenten allerede i fuld gang

med at producere et program til TV 2 om efterværn – unge anbragtes overgang fra barn til voksen i anbringelsessystemet.

[Journalist 1] skrev endvidere i et SMS svar til mig efter lanceringen, at det var mig, der havde etableret kontakten til hende. At jeg tager kontakt og spørger ind til det, vi af [Journalist 1]s kollega får præsenteret som en dokumentar, kan i min optik aldrig retfærdiggøre, at et TV-hold fører en psykisk syg pige og hendes familie bag lyset og udnytter dem til at fortælle en aldeles anden historie end den, de tror de medvirker i. Vores historie kunne på alle måder rummes indenfor rammerne af kontrakten og det format vi blev præsenteret for. Det har været et fravalg Impact TV har foretaget - at forvanske vores historie og lade os blive i troen om, at [Klager 2] skulle fortælle hendes historie.

Af svaret på min klage til TV2 fremgår det endvidere:

”Du blev oplyst om, at der var tale om et reportageprogram, hvor vi følger de unge og fortæller deres historie ud fra deres perspektiv, som det også fremgår af den medvirken-kontrakt, du har skrevet under på. Du – og din datter – indgik således en igangværende produktion, hvor der allerede var lavet optagelser med andre unge anbragte, der ventede på svar på, hvorvidt de kunne få efterværn. Producenten henviste også til andre af deres produktioner i samme genre, fx “De Lovløse Piger” og “Pigerne på kanten”. Og “Programmerne går ikke i dybden med de medvirkendes relation til deres forældre, ej heller forældrenes perspektiv på de unges situation eller de udfordringer, forældrene måtte have haft med systemet”.

Jeg oplever netop, at det er min og [Klager 2]s relation, der sættes i fokus fremfor de forhold omkring kommunens sagsbehandling og de kritisable forhold på bostedet, som [Klager 2] ønskede at berette om.

Det fremgår endvidere af kontrakten, at vi medvirker i et dokumentarprogram og at "I programmerne møder vi de unge og oplever verden fra deres perspektiv...."

"Men det bliver også programmer om, hvordan det er at være anbragt og tidligere anbragt i Danmark, og hvilke konsekvenser det har for de unges liv".

"På den måde løfter deres historier sig og bliver langt mere end blot en historie om efterværn og forskellige kommunale indsatser. Det bliver et ungdomsportræt af en gruppe, der sjældent kommer til orde på egne præmisser, og hvis baggrund og fortid præger deres nutid. I programmerne vil vi også få et indblik i de unges retrospektive historier - blandt andet gennem aktindsigt."

Jeg synes på alle måder, at kontrakten lægger op til, at [Klager 2] skal have et talerør til at formidle hendes historie om hendes fatale oplevelser med systemet og forråelsen på det bosted, der skulle støtte hende i en positiv udvikling. Men den historie skamklipper Impact TV og forvrænger til at passe ind i egne fordomsfulde perspektiver på anbragte unge og deres familier.

Programmets illoyale skildring

Min datter er i min optik verdens modigste pige, at hun står frem med hendes sygdom for at sætte fokus på alt det svære, hun er omgærdet af.

Impact TV udnytter en psykisk syg og sårbar pige under det påskud, at hun får et talerør til at fortælle om vores kamp mod systemet i hendes sygdomsforløb. Efterfølgende klipper Impact TV [Klager 2]s fortælling i stykker og stumper og forvrænger hendes virkelighed til en helt anden historie blot for at få den til at passe ned i noget, der ligner en på forhånd defineret ramme. Det er både uetisk og svigagtigt.

I programmet skildres vi som en "fucked up familie" (introteksten), hvor [Klager 2] bliver syg af at være i de rammer, der er hos hendes mor. Der laves en kobling mellem, at [Klager 2] ikke har været indlagt under hendes anbringelse, men bliver indlagt så snart hun er hjemme hos mor - indenfor 14 dage.

Impact TV klipper sætninger ud af deres kontekst og udelader vigtig information og forvansker helt bevidst virkeligheden. I et SMS svar fra [Journalist 1] kalder hun denne kobling faktisk korrekt. På trods af, at [Klager 2] tydeligt foran kameraet skildrer hendes indlæggelse som en konsekvens af, at kommunen ikke vil tilbyde hende det rette behandlingstilbud og hun er overladt til uvished, som forværrer hendes tilstand betragteligt.

I modsætning til de øvrige to piger, der har været anbragt i årevis, hvilket fremgår af udsendelsen, så fremgår det ingen steder, at [Klager 2] kun har været anbragt et år. Det fremgår endvidere ikke, at hun blev anbragt frivilligt på vores fælles initiativ grundet hendes behov for at være dækket af professionel behandling døgnet rundt. En behandling jeg ikke kunne varetage, da jeg er alenemor og også har en søn, der har lidt betragtelig overlast i [Klager 2]s sygeforløb, alt imens kommunen ikke stillede med den lovpligtige hjælp til familien.

Det skildres underforstået, at [Klager 2] bliver syg af at være hos mig grundet de dårlige rammer jeg har i hjemmet. Det ligger implicit i udsendelsen, at [Klager 2] kan have været anbragt i årevis og bliver syg af vores relation. En skildring der på alle måder divergerer fra virkeligheden og det er Impact TV aldeles bekendt med. Men Impact TV har ingen intention om at skabe en sand fortælling, der divergerer fra de andre to pigers fortælling, selvom de gennem hele produktionen lader os blive i den tro, at det er hensigten med vores deltagelse.

[Klager 2] fortæller gentagne gange i de oprindelige optagelser, at hendes mentale tilstand er blevet forværret af, at kommunen nægtede at forholde sig til deres omsorgsforpligtelse og finde et egnet bosted, hvor [Klager 2] kunne modtage den rette behandling og opbygge en hverdag med støtte. Hun beretter om, at det belaster hende betydeligt at være overladt til uvished og ingen hjælp at få. Af akterne fra Børne- og Ungdomspsykiatrien fremgår det ligeledes, at [Klager 2]s tilstand ville forværres af uvished og ikke at få tildelt et egnet bosted til at støtte hende i hendes udfordringer.

[Klager 2] fortæller på reflekterende vis, hvor meget jeg kæmper med kommunen for, at hun skal have den rette støtte og hvor dårlig hun bliver af ikke at få de rette rammer og støtte. Alle disse beretninger (underbygget af akter fra psykiatrien), om hvad der forværrer [Klager 2]s sygdom, har Impact TV valgt at fraklippe. Grundet deres manglende journalistiske formåen lægger de i stedet et implicit fokus på, at jeg som mor gør hende syg.

Det skildres implicit, at [Klager 2] bliver mere misbrugende og syg af at være hos hendes mor. Realiteten er, at hendes misbrug faldt markant, mens hun boede hjemme hos mig og hendes fødeindtag steg i perioden. Da hun senere flyttede ad to omgange grundet kommunens usammenhængende sagsbehandling, blev hendes misbrug tiltagende og hun har efterfølgende tabt sig betydeligt. Dette er [Journalist 1] og hendes team fra Impact TV også bekendte med.

[Klager 2]s forløb sættes i en kontekst med de andre to piger, hvor man skildrer tre meget analoge forløb. Udsendelserne indikerer, at de tre piger har lignende baggrund og problematikker. Det ligger implicit, at ingen af pigerne har en forælder, der støtter og viser omsorg. Man overlader det jo til seerne at udfylde de tomrum, programmet efterlader. Og i fremstillingen af [Klager 2]s udelades alt det, der differentierer hendes fortælling.

Et skilt viser, at [Klager 2] ikke har haft en bolig de sidste fire måneder, men at hun har fået støtte af sin mor til at søge hjælp hos kommunen.

Dette skilt tolkes ud fra den kontekst og fortælling, den er sat i - og kan i lige så høj grad tolkes, som om jeg ikke ønsker at have [Klager 2] boende hjemme og derfor støtter hende i at gå til kommunen for at få dem til at "tage sig af hende".

Det fremgår også implicit, at det er [Klager 2] selv, der søger støtten hos kommunen, mens [Journalist 1] er aldeles bekendt med, at jeg har kæmpet en fuldstændig urimelig kamp for, at hun skal have professionel hjælp, så jeg først og fremmest kan være mor for hende. Skiltet kunne på tre linjer have haft en tekst om, at vi de sidste 5 år har kæmpet en kamp med kommunen om den rette støtte og behandling til [Klager 2]. Det er en helt bevidst forvanskning fra Impact TV's side.

Det fremgår ligeledes, at hun tildeles pædagogisk støtte grundet hendes udfordringer. Impact TV reducerer dermed [Klager 2]s psykiatriske tilstand til udfordringer, der kræver pædagogisk støtte - analogt med de øvrige to piger. Det kommer ikke frem at jeg bruger alle mine vågne timer på at slås med et system om den rette behandling til [Klager 2]. [Klager 2] var tildelt et §107 tilbud (botilbud) grundet hendes svære psykiatriske udfordringer, der ikke kan imødekommes i eget hjem. Kommunen har peget på et aldeles uegnet botilbud, som også Ankestyrelsen har vurderet uegnet, for at presse hende til at bo hos mig. Jeg kan ikke varetage pasningen, når støtten til familien ikke følger med. Jeg kan ikke forsørge mine to børn af ingenting. Vores liv har de sidste fem år været et langstrakt tumultarisk helvede grundet kommunens vrangvillige sagsbehandling om den rette støtte til [Klager 2].

At støtten ikke kom rettidig er årsagen til, at [Klager 2] blev så syg som hun gjorde, og at jeg ikke kan varetage pasningen af hende, hvilket jeg har forsøgt gentagne gange. Heller ikke bostedet har haft held med at skabe rammer [Klager 2] kunne udvikle sig positivt i. Snarere tværtimod. Alligevel skildres det som om, at [Klager 2] trives på bostedet, da hun ingen indlæggelser har under hendes anbringelse. Det er umådeligt forvrænget og det er [Journalist 1] og [Journalist 2] fra Impact TV aldeles bekendte med. Behandlingen på bostedet (eller snarere mangel på samme) var nogle af de forhold, [Klager 2] ønskede at få frem i lyset.

[Klager 2] ønskede at fortælle hendes historie om, hvor groft systemet svigtede hende - en historie hun ønskede, at omverdenen skulle kende, for at de skulle forstå, hvad hun stod i. I stedet klipper Impact TV hele hendes historie i stykker og retter skytset mod hendes mor, som gør alt i sin magt for at støtte hende. At blive udstillet i et helt andet lys - som tabt og misbrugende - har naturligvis påvirket [Klager 2]s mentale helbred negativt som følge af lanceringen.

[Klager 2] er ramt af psykisk sygdom, men hun er umådelig velreflekteret. Hun havde så meget på hjertet, hun ønskede at fortælle, men fik aldrig det talerør [Journalist 1] ellers gennem hele forløbet hævdede, at hun gav hende. [Klager 2] ville virkelig kunne profitere og vokse af at få et talerør og vise hendes kamp til omverdenen. I stedet blev hun reduceret til en omsorgssvigtet og misbrugende pige. Et enormt svigt fra et brutalt og skruppelløst medie

[Klager 2]s mentale tilstand i forløbet

I januar måned, da [Klager 2] er flyttet i en bolig hos [Botilbuddet] (§ 107 tilbud), får hun det tiltagende værre og hun befinder sig i en svær periode med tiltagende misbrug og nogle dårlige bekendtskaber, der opholder sig hos hende. Jeg kontakter [Journalist 2], fordi jeg ønsker at trække mig fra programmet, da jeg ikke mener det er forsvarligt at fortsætte, når [Klager 2] er så dårligt et sted. Jeg beklager meget overfor [Journalist 2], at jeg har spildt deres tid, men jeg vil hverken lægge navn eller ansigt til noget, jeg ikke har den ringeste indflydelse på, især [Klager 2]s tilstand taget i betragtning. Derfor står jeg også undrende overfor, at mit navn er med i programmet og stedet vi bor vises ligeledes, hvilket afslører min identitet. Det mener jeg er helt unødvendigt.

Da de ikke længere kan benytte de optagelser, jeg er med i, forestiller jeg mig, at de afslutter optagelserne med [Klager 2]. Særligt grundet hendes mentale tilstand. Jeg bliver orienteret om, at de agter at fortsætte med [Klager 2], hvilket jeg ikke har indflydelse på, da [Klager 2] er 18 år.

Impact TV virker ikke til at have nogle etiske overvejelser eller skrupler omkring, hvorvidt [Klager 2] er i stand til at overskue konsekvenserne af hendes deltagelse. Særligt taget i betragtning, at de bevidst fører hende bag lyset if. [Klager 2]s forventninger til hendes egen fortælling i programmet. Jeg forsøger flere gange at tale med [Klager 2] om hendes deltagelse og forsøger at tale hende fra at medvirke, da jeg er bekymret for, hvordan det vil påvirke hendes tilstand, når programmet lanceres. [Klager 2] har allerede fortalt vidt omkring, at hun medvirker i et dokumentarprogram for at vise de svigt, hun har oplevet i systemet, og [Klager 2] vil fortsat gerne fortælle hendes historie. Den historie får hun bare ikke lov at fortælle, men det er vi begge uvidende om på daværende tidspunkt.

At Impact TV benytter en anerkendt psykolog, som [Psykologen] til at blåstempe deres projekt, er endnu et manipulerende værktøj i den svigagtige proces. [Psykologen]s funktion er ganske vist at vurdere, om det er forsvarligt, at den medvirkende deltager i programmet ud fra en vurdering af vedkommendes mentale tilstand. Det har utvivlsomt til hensigt at signalere, at det er et seriøst og forsvarligt foretagende, hvor der tages hånd om den medvirkende.

Men tilstanden hos en person med psykisk sygdom er ikke statisk. Da jeg orienterer om, at [Klager 2] har det rigtig skidt og hendes tilstand er markant forværret,

benytter Impact TV ikke [Psykologen] til at vurdere [Klager 2]s tilstand på ny, men fortsætter ufortrødent optagelserne. Selv ikke den skarpeste psykolog kan vurdere, hvorvidt en medvirkendes mentale tilstand stadig er forsvarlig tre måneder senere uden at foretage kontinuerlige konsultationer med den medvirkende.

[Klager 2] og jeg havde en klar opfattelse ud fra de samtaler vi havde med [Journalist 1] og [Journalist 2], at [Psykologen] ville blive benyttet løbende under optagelserne i hele processen. Dette blev vi orienteret om gentagne gange. Særligt skulle hun støtte de unge ved lanceringen af programmerne. Efter [Klager 2]s ene besøg hos [Psykologen], inddrages [Psykologen] ikke yderligere i processen, uanfægtet [Klager 2]s forværrede tilstand. På trods af, at [Journalist 1] er bekendt med, at [Klager 2] får det markant værre efter lanceringen som følge af lanceringen.

[Journalist 1] tager forbi [Klager 2] med blomster dagen efter lanceringen. En form for aflad må vi formode. [Klager 2] er ikke dukket op til lanceringen og efter at have kontaktet mig bliver [Journalist 1] bekendt med, at [Klager 2]s tilstand er forværret. Derefter hører vi ikke mere fra [Journalist 1] og [Journalist 2] for nu havde de fået, hvad de skulle bruge.

Af svaret på den klage jeg sendte TV2 fremgår det at "Der var tilknyttet en psykolog til produktionen, der foretog en screening af de medvirkende unge, og under denne især fokuserede på, om [Klager 2] var bevidst om, hvad hun sagde ja til, og om hun kunne overskue konsekvenserne af dette."

Jeg synes det med al tydelighed viser, at hverken [Klager 2] eller jeg var bevidste om, hvad vi sagde ja til og var i stand til at overskue konsekvenserne af vores medvirkende.

Jeg er nu også ganske overbevist om, at [Psykologen] meget nødt vil lægge navn til den behandling, vi som familie har fået i programmet, hvis jeg forelægger den for hende.

Forelæggelse af udsendelserne

Af kontrakten fra Impact TV fremgår det: "Den Medvirkende har ret til at se de færdigklippede programmer i god tid før udsendelsen bliver sendt på TV, så der er mulighed for at justere ift. eventuelle faktuelle fejl i programmet"

Jeg har ikke fået mulighed for at se de færdigklippede programmer i god tid før udsendelsen. Og jeg har kun fået vist brudstykker, hvor vi er med og derved ikke den samlede skildring.

[Klager 2] gør gentagne gange opmærksom på overfor [Journalist 1] og [Journalist 2], at hun ikke oplever at de inddrager de forhold hun beretter om fra bostedet og kampen med kommunen.

Det bliver ikke taget til efterretning. Jeg fik forelagt afsnit 2 en dag, jeg kom på uanmeldt besøg hos [Klager 2]. Mit besøg faldt tilfældigt sammen med, at [Journalist 1] og [Journalist 2] fra Impact TV skulle komme forbi for at vise [Klager 2] afsnit 2. Vi så ikke den færdigredigerede udgave. Der manglede flere skilte i udsendelsen. Der var problemer med lyden og der blev spolet frem og tilbage i udsendelsen på en lille bærbar. Jeg blev ikke introduceret til introen, hvor vi blev kategoriseret som en fucked up familie og eftersom skiltningen ikke var på plads, så fremgik koblingen mellem [Klager 2]s indlæggelser under hendes ophold på bostedet og indlæggelsen, da [Klager 2] vendte hjem til hendes mor endnu ikke af visningen.

Senere kom [Journalist 1] i mit hjem for at forelægge afsnit 1 og 3. Her blev der spolet hen over introen, og jeg fik udelukkende mulighed for at se sporadiske klip med [Klager 2] og altså ikke de færdige udsendelser, da jeg ikke måtte se klippene med de øvrige to piger. Jeg ser ikke udsendelserne kronologisk og slet ikke den kontekst, vi bliver sat i. Det er helt umuligt at danne et samlet overblik ud fra klippene, der er taget ud af konteksten. I dag forstår jeg, hvad årsagen var til, at jeg ikke fik præsenteret de tre afsnit i sin fulde længde og sammenhæng med den færdige skiltning. At udsendelsen var en aldeles anden historie, end den vi havde forstået, vi skulle fortælle. Altså en vildledning.

I klagesvaret fra TV2 fremgår det at "gennemsynet hos [Klager 2] var aftalt med [Klager 2] og med producentens vidende om, at du også ville være der".

Det finder jeg naturligvis meget besynderligt, idet jeg kom på uanmeldt besøg, og end ikke [Klager 2] vidste, at jeg ville komme forbi. Jeg havde ikke kunnet få kontakt til [Klager 2] og kom derfor på uanmeldt besøg.

Det fremgår endvidere af klagesvaret at "Producenten burde i sin medvirken-kontrakt have taget forbehold for, at det ikke altid vil være muligt at få gennemsyn på de fulde programmer, når der medvirker flere sårbare personer".

Jeg fik som den eneste ikke mulighed for at se programmerne i sin fulde længde eller i kronologisk rækkefølge. Jeg fik vist de sidste to afsnit, efter de medvirkende piger havde set egne optagelser og godkendt dem. Det var kort tid før lanceringen og der var ikke noget til hinder for, at jeg kunne se de færdigklippede afsnit ud over, at Impact TV ikke ønskede at vise mig den egentlige ramme og fortælling vi var sat ind i.

I kontrakten fremgår det klart og tydeligt, at vi har ret til at se de færdigklippede programmer. I stedet får jeg vist sporadiske klip taget ud af konteksten og manglende skiltning. Med den klare hensigt, at jeg ikke skal se den forvanskede ramme, vi er sat i.

I tiden efter lanceringen brugte jeg meget tid på at samle op på [Klager 2], da kommunens støtte var en farce og [Klager 2] tydeligt var påvirket af, at udsendelsen var blevet lanceret. Hun var langt mere påvirket i den efterfølgende tid, end hun havde været længe. Jeg så derfor først selv afsnit 1 og 2 d. 2. maj. Det er først her jeg ser den kontekst, vi er placeret i samt den forvanskede skildring. Jeg kontaktede efterfølgende [Journalist 1] på SMS og forelagde hende kritikken. Afsnit 3 havde jeg først haft mulighed for at se den dag programmet blev lanceret d. 9. maj.

Dokumentation

I min kamp med kommunen, oplevede jeg gang på gang, at sagsbehandlerne ikke journaliserede efter forskrifterne og de brød vores mundtlige aftaler. Jeg så mig derfor nødsaget til at downloade en app, der optager alle mine telefonsamtaler. Derfor har jeg også optagelser af alle de telefonsamtaler, jeg har med [Journalist 2] og [Journalist 1] fra Impact TV.

Samtalerne er relevante, da de med al tydelighed underbygger de aftalebrud jeg påpeger. I mine samtaler med [Journalist 1] drøfter vi kommunens sagsbehandling og vores erfaringer med systemet. Det fremgår tydeligt af optagelserne, at [Klager 2] og jeg har en meget klar opfattelse af, at der kommer fokus på den kritisable sagsbehandling, vi har oplevet med kommunen. Jeg bruger oceaner af tid på at finde dokumenter, jeg sender til [Journalist 1] og beretter løbende om sagsbehandlingen.

I løbet af samtalen har [Journalist 1] mange muligheder for at bekende kulør og orientere mig om, at de ikke har i sinde at rette fokus på kommunens sagsbehandling, som vi har forventninger om. Det gør [Journalist 1] ikke. Hun er udmærket klar over, at hun har vildledt os og lader os blive i den tro, at vi fik et talerør til at fortælle vores historie. I stedet fortæller Impact TV en helt anden og forvrænget historie, der på ingen måde kan kategoriseres som en dokumentaristisk skildring. Samtalerne er fra hhv. d. 15. december 2023 og d. 21. februar 2024. Af samtalerne fremgår det med al tydelighed, at vores forventning om fokus i programmet er kommunens kritisable sagsbehandling i [Klager 2]s overgang til voksen. Jeg har optagelser af alle telefonsamtaler med [Journalist 1], [Journalist 2] og [Journalist 3].

Der er naturligvis mulighed for at få disse rekvireret.

Samtale med [Journalist 1] d. 15. december 2023 kl. 12:32: [Link til optagelse indsat, *Pressenævnet*]

Samtale med [Journalist 1] d. 21. februar 2024 kl. 14.53: [Link til optagelse indsat, *Pressenævnet*]

Af samtalen d. 15. december fremgår det, at vi drøfter, hvorfor [Botilbuddet] ikke ønsker, at [Klager 2] skal deltage i programmet, når [Klager 2] skal overgå til deres botilbud. Det fremgår tydeligt af samtalen, at vi har en opfattelse af, at [Klager 2] får

et talerør til at fortælle hendes historie med fokus på kommunens svigt og kritisable sagsbehandling.

[Journalist 1] siger: “De her unge mennesker bliver simpelthen nødt til at få et sted, de kan få et talerør og det kan vi give dem”. Det fremgår endvidere, at jeg ikke kan gennemskue, hvad konsekvenserne af [Klager 2]s deltagelse i programmet kan være. Jeg siger: “Men jeg ved da ikke, hvad deres anke skulle være i det. Det kan jeg ikke gennemskue” Jeg forstår tydeligvis ikke, at den “dokumentar” vi skal medvirke i er forvansket og med et helt andet sigte, og jeg kan derfor ikke gennemskue konsekvenserne af vores deltagelse i programmet.

[Botilbuddet] har tidligere haft en ung medvirkende i et af Impact TV’s programmer, og man må formode, at det er derfor lederen af botilbuddet overfor Impact TV reagerer som hun gør tre år senere, da Impact TV igen tager kontakt. I dag står det soleklart, at lederen af botilbuddets bekymringer gik på de forvanskninger og den manipulation, der kendetegner Impact TV’s produktion.

Det fremgår af samme samtale med [Journalist 1], hvordan de blåstempler deres “samarbejde” med psykisk sårbare unge gennem [Psykologen].

Af samtalen d. 21. februar, fremgår det ligeledes med al tydelighed, at vi har en forventning om et helt andet fokus. Jeg bruger meget tid på at finde sagsakter, klager og dokumenter og redegøre for udviklingen i vores sag. Her er det igen meget tydeligt, at vi ikke kender de egentlige præmisser for vores deltagelse.

Vi er ført bag lyset og vi har helt andre forventninger om programmets fokus. Vi drøfter igen min bekymring omkring [Klager 2]s deltagelse i programmet og her siger [Journalist 1]: “Der kommer noget godt ud af at fortælle folks forløb og ligesom stå ved, hvad det er man bliver budt af systemet”.

Det var jo netop vores bevæggrunde for at medvirke i programmet. Men det er det talerør, [Klager 2] aldrig fik.

Vi har drøftet, at programmet naturligvis ikke kan dykke ned i alle vore sager, da det er et aldeles omfattende sagskompleks, men at programmet ville berøre dem og efterfølgende kunne sagerne udfoldes i et såkaldt “artikelhav”, der ville følge i kølvandet på udsendelserne. Jeg har hele tiden været meget tydelig omkring, at henvendelser vedrørende artikler skulle gå igennem mig, da [Klager 2] kan have dage uden overskud og derfor undlader at svare. Jeg ville så i fællesskab med [Klager 2] tale med journalister. Det er endvidere mig, der har overblikket over sagerne i kommunen, da det er mig, der har haft kontakten med systemet. Det er derfor også mig, der er i besiddelse af alle sagsakter og optagelser af telefonsamtaler og møder.

[Journalist 1] fortalte mig allerede i marts, at jeg ville blive kontaktet af en journalist vedr. programmet. Det skete ikke. Jeg rykkede [Journalist 1] gentagne gange og intet

skete. Efter lanceringen skete der stadig ingenting. Da jeg d. 2 maj havde set afsnit 1 og 2 og forelagde min kritik til [Journalist 1], blev jeg 3. maj kontaktet af [Journalist 3], som er pressestrateg og stod for lanceringen og pressehåndteringen omkring programmet. [Journalist 3] berettede for mig, at [Journalist 1] efter lanceringen havde bedt hende om ikke at kontakte [Klager 2], da [Klager 2] nu var for dårlig. At [Klager 2] var for dårlig er ikke noget [Journalist 1] ellers har reageret på under optagelserne. [Journalist 3] fortalte mig, at det var hendes erfaring, at pigerne gerne ville fortælle deres historie, hvilket hun også har gjort [Journalist 1] opmærksom på, og hun stod derfor uforstående overfor, at [Journalist 1] ikke mente, at [Klager 2] skulle kontaktes. Det undrer mig, at [Journalist 1] ikke skaber forbindelsen til [Klager 2] gennem mig, som aftalt. Det [Klager 2] ønskede var netop at rette fokus på kommunens kritisable sagsbehandling og det forhindrede [Journalist 1] hende nu i, da hun var for dårlig.

[Journalist 1] reagerede ikke i forhold til [Klager 2]s mentale tilstand under optagelserne, der tog hun, hvad hun havde brug for. Men når [Klager 2] skulle fortælle hendes historie, fratog hun hendes talerør. Måske fordi virkeligheden står i skarp kontrast til [Journalist 1]s manipulerede og unuancerede fremstilling.

Der er så mange forhold i vores historie, der kunne fortælles om vores urimelige kamp i systemet. Gennem alle optagelserne lader [Journalist 1] os tro, at vi får mulighed for at berette om disse forhold som en del af dokumentaren.

Vi kontaktede [Journalist 1] for at belyse den ulovlige og forrykte behandling vi har været udsat for af kommunen. I stedet udsættes vi for lige så forrykt en behandling af Impact TV. Den kamp, jeg fortsat kæmper for, at [Klager 2] skal have den rette støtte, er nu kompromitteret af [Journalist 1] svingagtige forvanskning af vores virkelighed. Jeg tænker, at kommunen sidder og klapper i deres små hænder nu, hvor jeg er skildret som en mor, der omsorgssvigtet sit barn. Hvem i systemet vil lytte til mig nu.

Impact TV har aldrig haft til hensigt at nuancere og differentiere vores fortælling om efterværn og lade [Klager 2] få et talerør. Det står nu lysende klart.

Ovenfor har jeg skildret vores "samarbejde" med Impact TV og jeg mener det står tydeligt frem, at de overtræder en række presseetiske retningslinjer, herunder

- "Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Forelæggelse skal ske således, at der gives en rimelig frist til at svare."

- "Hvis selvmord eller selvmordsforsøg omtales, skal der tages størst muligt hensyn."

- "Ved indsamling eller offentliggørelse af information må andres tillid, følelser, uvidenhed, manglende erfaring eller svigtende herredømme ikke udnyttes."

Vi har vist [Journalist 1] og [Journalist 2] vores tillid ved at lukke dem ind i vores hjem og vores liv og blottet vores dybeste hemmeligheder. Vi har vendt vrangen ud på os selv og været åbne omkring det allermest sårbare i vores liv i vores desperation for at få et talerør. Den tillid har [Journalist 1] og [Journalist 2] udnyttet på det groveste.

Jeg sidder tilbage med følelsen af, at vi lukkede ulven i fåreklæder ind i vores hjem. Jeg synes det er grov udnyttelse af en pige med psykisk sygdom og en sårbar familie, der befinder sig i deres livs værste krise og slet ikke kender omfanget af konsekvenserne ved at deltage i det, der kategoriseres som en dokumentar. Det synes jeg er smagløst, uetisk og foragteligt."

[Klager 1] og [Klager 2] har til TV 2s udtalelse af 20. august 2024 til Pressenævnet anført blandt andet:

"Jeg henholder mig til min klage fremsat d. 10. maj 2024. I det følgende fremsættes mine tilføjelser til TV2's svar på klagen til Pressenævnet.

Det er ikke min opfattelse, at der er tale om en programserie af høj journalistisk kvalitet og af høj etisk standard. Både [Klager 2] og jeg har været meget tydelige omkring det fokus, vi ønskede if. vores medvirkende i programserien. Et fokus vi helt til det sidste i opdagelsesfasen havde en forventning om og som det også tydeligt fremgår af samtalen med [Journalist 1] d. 15. december 2023 og af samtalen med [Journalist 1] d. 21. februar 2024. [Journalist 1] havde alle muligheder for at være ærlig og oprigtig omkring, at fokus ville være et andet end den nuancerede skildring vi forventede. Det gjorde hun ikke.

TV2 hævder, at producenten har stor erfaring med at lave reportager, der skildrer personer, der er sårbare eller befinder sig i en sårbar periode af deres liv og har lagt et højt niveau for det etiske ansvar for de unge medvirkende. Vi deler på ingen måde den opfattelse. Set i bakspejlet, så er den tillid og troværdighed vi har vist producenten, og som vi forventede var gensidig, bare et rænkespil, der skulle sikre producenten de optagelser, der kunne klippes ned til at passe ind i den fortælling producenten på forhånd havde defineret. Det skildrer ikke vores fortælling, og vi blev udnyttet som marionetdukke til at fylde et tomrum hos producenten, da en anden ung havde trukket sig fra optagelserne. Der var tre øvrige unge medvirkende, da vi kom ind i billedet.

Både [Klager 2] og jeg sidder tilbage med en oplevelse af at være ført bag lyset med vores medvirken i programmet og at være udsat for en eklatant forvanskning af vores historie. Det fremgår endvidere tydeligt af samtalen med [Journalist 1] i december og februar, at vi stadig har en opfattelse af, at programmet sætter fokus på

den fejlslagne og ulovlige sagsbehandling, vi har været genstand for i [Klager 2]s overgang fra barn til voksen. Under samtalen er jeg i fuld gang med at søge dokumenter, som [Journalist 1] har anmodet om vedrørende den pågældende sagsbehandling. Altså det påskud producenten benytter gennem hele vores deltagelse i programmet.

Det kan på ingen måde kendetegnes som et højt niveau for det etiske ansvar for de unge medvirkende.

Af samtalen med [Journalist 1] d. 15. december 2023 drøftedes det, hvorfor [Botilbuddet] ikke ønskede, at [Klager 2] skulle deltage i programmet, når [Klager 2] skulle overgå til deres botilbud. Det fremgår af samtalen med [Journalist 1] d. 15. december 2023, at jeg ikke kan gennemskue, hvad konsekvenserne af [Klager 2]s deltagelse i programmet kan være og spørger [Journalist 1] ind til netop dette. Jeg har en opfattelse af tillid og fortrolighed i relationen til [Journalist 1] og [Journalist 2] og jeg forestiller mig at de er oprigtige og forventer naturligvis, at de skildrer forholdene med samme oprigtighed.

Afdelingsleder [Afdelingslederen] fra [Botilbuddet], har senere berettet, at hun ikke ønskede, at [Klager 2] skulle deltage i programmet, når [Klager 2] overgik til deres botilbud, da en tidligere ung hos [Botilbuddet] havde medvirket i "Pigerne på kanten". [Afdelingslederen] oplevede ligeledes en forvansket fremstilling, hvilket havde efterladt den unge medvirkende medtaget og det havde forværret hendes mentale tilstand betragteligt.

Netop sårbare unge, som medvirker i de nævnte produktioner "De lovløse piger", "Pigerne på kanten" og "Pigen på den lukkede" har ikke de fornødne ressourcer, det kræver at klage til Pressenævnet, når de udsættes for brud på de presseetiske regler. Det formoder jeg, at producenten er ganske bevidst om i kraft af tidligere erfaringer. Jeg er ganske overbevist om, at de unge medvirkende end ikke er bekendte med, at muligheden for at rette henvendelse til Pressenævnet foreligger.

Ingen af de medvirkende piger har midlerne til at foranstalte en advokat til at advokere for deres sag på samme vis som producenten benytter sig af deres advokater, når de med fuld overlæg har ført unge sårbare piger bag lyset og overtrådt de presseetiske retningslinjer.

[Afdelingslederen] var underlagt tavshedspligt if. til at udtale sig om tidligere unge på bostedet [Botilbuddet] og kunne derfor kun berette overordnet om hendes erfaring med Impact TV. [Afdelingslederen] havde resolut afvist [Journalist 1] og [Journalist 4], da de tre år efter "Pigerne på kanten" flere gange henvendte sig vedrørende optagelser til programserien, som [Klager 2] ønskede at medvirke i. [Afdelingslederen]s afvisning var begrundet i hendes erfaring fra tidligere med en ung udsat, hvis medvirkende i "Pigerne på kanten" ingenlunde havde været en positiv affære.

Medvirkende-aftaler

Det fremgår af TV2's svar til Pressenævnet at, "aftalen eller informationen om at medvirke ikke må være formuleret på en måde, som gør det vanskeligt at tilegne sig konkret viden om udsendelsens indhold, og at der fra producentens side skal gives tilstrækkelige informationer om udsendelsen til, at den medvirkende kan vurdere, om han eller hun vil deltage i optagelserne."

Jeg mener netop ikke, at vi får tilstrækkelige informationer om udsendelsen til at kunne vurdere, om vi vil deltage i optagelserne. Vi er gennem hele processen blevet ført bag lyset i den tro, at fokus er [Klager 2]s egen fortælling om hendes overgang fra barn til voksen. [Klager 2] har i hendes fortælling fokus på et forrået bosted og en ulovlig sagsbehandling, der finder sted i årevis.

Det fremgår tydeligt af samtalerne med [Journalist 1] - i optagelsernes sidste fase - at jeg og [Klager 2] har en helt anden opfattelse af programmernes indhold. I de medvirkende aftaler vi har underskrevet, kan vores fortælling sagtens rummes og nuanceres indenfor de i kontrakten fastsatte rammer. Disse forhold har jeg endvidere beskrevet i klagen til Pressenævnet d. 2. august 2024.

De medvirkende har ikke samme forudsætninger for at vide, hvad en kontrakt bør indeholde af informationer, hvis de medvirkende ikke har tidligere erfaring som medvirkende i et TV program. Branchen var for os ukendt, og vi havde ikke på forhånd kendskab til, hvordan en TV produktion afstedkom.

Jeg forestillede mig på ingen måde at blive ført bag lyset af et produktionsselskab, der foregav at producere en aktuel og seriøs dokumentarserie. Jeg forestillede mig også, at mundtlige aftaler var lige så bindende som de skriftlige aftaler. Måske mest i det henseende, at jeg forventede en oprigtig dokumentaristisk skildring indenfor rammerne af de medvirkende-aftaler vi havde underskrevet.

Den fortælling [Klager 2] ønskede at fortælle rummede langt mere interessante aspekter omkring de systemiske lovbrud og svigt i forhold til den forvanskede historie Impact TV reducerede vores fortælling til. Som tidligere nævnt kunne vores skildring sagtens rummes i kontraktens format og derfor så vi ingen grund til at opponere over kontraktens indhold.

At programmerne er lavet på medvirkendes præmisser er lige så svigagtigt et postulat, som programserien i sig selv. [Klager 2] fortæller netop ikke hendes egen historie i programmerne, men en aldeles anden historie, som producenten ønskede, at hun fortalte. [Klager 2] fik aldrig det talerør [Journalist 1] gennem hele processen lovede hende. Deri lå årsagen til at hendes mentale tilstand blev forværret, hun isolerede sig og hendes misbrug steg som følge af lanceringen. Deri findes netop årsagen til vores klage til Pressenævnet.

Impact TV's blåstempling

Det fremgår af TV2's svar på klagen til Pressenævnet, at "Producenten har udover samarbejdet med psykolog, [Psykologen] til at vurdere og hjælpe de medvirkende i processen, søgt vejledning hos foreningen for spiseforstyrrelser og selvskade samt allieret sig med medieretsadvokat, [Advokaten]."

Jeg undrer mig først og fremmest over, at disse forhold ikke blev adresseret allerede i svaret på min første klage til TV2. Jeg rejste netop kritikpunktet omkring den manglende psykologiske støtte allerede d. 10. maj i klagen til TV2.

Efter Pressenævnets involvering har producenten stykket en lang række usandheder sammen, der skal foregive, at produktionen har taget de nødvendige forholdsregler i arbejdet med en sårbar person med svær psykisk sygdom. En psykisk sårbar person, som Impact TV svigagtigt fører bag lyset på trods af omstændighederne. Hvordan påvirker det mon en pige, der brændende ønsker et talerør til at fortælle hendes historie om systematiske og ulovlige svigt i systemet? Ikke bare svigtes hun af systemet, men i lige så høj grad af producenten, som misbruger hendes tillid fremfor at give hende det talerør, hun blev lovet. Det må være årsagen til det pludselige fokus på et værn af psykologiske hjælpeforanstaltninger, vi slet ikke kan genkende.

Hvad angår foreningen for spiseforstyrrelser og selvskade og medieretsadvokat, [Advokaten] så må det anses for at være det pure opspind. Dem er vi ikke stødt på i vores medvirken på noget tidspunkt. Hverken i forhold til rådgivning eller en viden, producenterne skulle være i besiddelse af eller i forhold til den adfærd, de har udvist. Taget i betragtning, hvor meget de har refereret til [Psykologen]s screening som blåstempling, så finder jeg det utroværdigt, at de har rådført sig med foreningen for spiseforstyrrelser og selvskade, da de i så fald havde benyttet sig af en sådan en blåstempling også.

Det havde uomtvisteligt været nævnt allerede i TV2's svar på min klage (21. maj 2024), hvis det havde været tilfældet. Hvad angår medieretsadvokat, [Advokaten], forestiller jeg mig, at producenten udelukkende har benyttet hende til at sikre deres egen retssikkerhed i processen, når de har overtrådt de presseetiske regler.

Af TV2's svar på klagen til Pressenævnet hævdes det, "Producenten har løbende fulgt op på de unge piger, der deltog i programmet, og de har haft et stående tilbud om at få samtaler med den psykolog, der har været tilknyttet til projektet. Det er også blevet gentaget i forbindelse med gennemsyn. [Klager 2] har på en konkret forespørgsel, takket nej til at tale med psykologen. [Klager 1] er informeret om, at der var et tilbud om psykologhjælp til datteren."

Det fremgår endvidere at,

"Det er korrekt, at [Klager 2] i en periode får det dårligere. Hun er både indlagt og hos psykolog gennem kommunen. Det har været sådan igennem flere år, og er netop en del af fortællingen om, hvor svær en overgang, det er for [Klager 2]."

Tilrettelæggeren taler med [Klager 2] om, at hun også kan tale med psykolog [Psykologen], men på dette tidspunkt kan [Klager 2] ikke overskue, at tale med flere behandlere.”

Jeg er ualmindelig indigneret over de løgne TV2 fremsætter i deres svar. Det gør mig virkelig vred. Producenten er aldeles bekendt med, at [Klager 2]s tilstand forværredes i forløbet, men fremsætter den ene løgn efter den anden for at dække over manglende presseetik, den skruppelløse forvanskning og ikke mindst den manglende psykologiske rådgivning/støtte. Havde producenten sat sig lidt ind i de sagsakter de modtog fra mig omkring sagsbehandlingen i kommunen, så ville de være aldeles bekendte med, at [Klager 2] aldrig har haft en psykolog gennem kommunen. Hun havde netop ingen behandlere tilknyttet i overgangen fra barn til voksen grundet Kommunens ulovlige sagsbehandling if. et § 107 tilbud (botilbud). Det var en del af det fokus vi ønskede i programmet - at hun i overgangen fra barn til voksen også kom i klemme i psykiatrien, fordi kommunen ikke bevilgede hende et egnet botilbud, selvom hun var tilkendt et botilbud. Hun havde før hendes 18. år været tilknyttet behandlere i psykiatrien, som blev afsluttet i overgangen til voksen. Alle disse forhold har jeg og [Klager 2] berettet om gang på gang for producenten, men de har tilsyneladende kun haft deres egen forvanskede fokus for øje.

Havde det været magtpåliggende for Impact TV at sikre pigernes mentale helbred, så havde det nok fremgået skriftligt af kontrakten, at der igennem processen ville være en psykolog til at supervisere pigerne løbende.

[Klager 2] havde én screening hos [Psykologen] og [Psykologen] blev på intet tidspunkt inddraget senere i processen på trods af, at [Klager 2]s tilstand betragteligt forværredes. Hverken [Klager 2] eller jeg er informeret om, at der var et tilbud om psykologhjælp til [Klager 2]. [Klager 2] er aldrig blevet tilbudt psykologsamtaler med [Psykologen] efter screeningen, trods [Klager 2]s forværrede tilstand i løbet af optagelserne, som kulminerede ved lanceringen, hvor al kontakt efterfølgende stoppede trods [Klager 2]s tilstand.

Vi blev forud for optagelserne ved en gennemgang af vores deltagelse orienteret om, at Impact TV løbende i processen ville inddrage [Psykologen] og at hun skulle udtale sig i programmerne samt yde psykologisk rådgivning til pigerne ved lancering af programmerne. Vi hører og ser ikke mere til [Psykologen] efter screeningen, som foretages udelukkende som en blåstempling for [Klager 2]s medvirkende. Altså endnu et spin.

Som følge af lanceringen forværredes [Klager 2]s tilstand betragteligt. [Klager 2] dukkede ikke op til lanceringen og efter, at [Journalist 1] havde kontaktet mig, blev hun bekendt med, at [Klager 2]s tilstand var forværret grundet lanceringen. Den efterfølgende dag kom [Journalist 1] forbi [Klager 2] med blomster i en form for aflad. Altså et åbenlyst tidspunkt at inddrage [Psykologen] i processen, men herefter hørte vi ikke mere fra [Journalist 1] og [Journalist 2], da de har fået hvad de kom

efter. Det var først, da producenten blev bekendt med min klagesag, at [Journalist 1] forsøgte at tage kontakt til [Klager 2] på ny.

Gennemsyn

[Klager 2] nævnte gentagne gange overfor [Journalist 2] og [Journalist 1], at hun ikke oplevede, at det fokus hun havde forventet omkring kommunens sagsbehandling og de kritisable forhold på bostedet i hendes overgang fra barn til voksen var skildret. De forhold, [Klager 2] ønskede at skildre i programmet, var klippet fra.

Jeg har i min tidligere klage beskrevet, hvordan mit gennemsyn foregik. Jeg har på intet tidspunkt ytret et ønske om at gense en frekvens og derfor givet anledning til at spole frem og tilbage. Det var udelukkende [Journalist 1], der besluttede, hvad der skulle vises og spoledes frem og tilbage i udsendelserne. Som jeg også beskrev i klagen (2. august 2024), så undrer jeg mig stadig over de hensyn, der skulle tages til de øvrige to medvirkende, da de på et langt tidligere tidspunkt havde set og godkendt programmerne. Jeg så som den sidste afsnit 1 og 3 i udvalgte sekvenser. Gennemsynet foregik d. 8. april - 14 dage før lanceringen. Introen fik jeg ikke med, skiltningen var ikke med og sammenhængen var på alle måder kompromitteret, som jeg tidligere har beskrevet. Formålet har angiveligt været, at jeg ikke skulle opfatte, hvilken ramme vi var sat i.

Da jeg havde set første afsnit 1 i sin fulde længde, havde jeg en uoverensstemmende kontrovers med [Journalist 1] i en SMS korrespondance. Jeg var rystet over det tillidsbrud jeg oplevede og var indigneret over, hvordan vi blev skildret i programmet.

Herefter blev jeg kontaktet af [Journalist 3], som var pressestrateg omkring lanceringen og det er korrekt, at jeg til [Journalist 3] frabeder mig, at [Journalist 1] kontakter mig igen. I kølvandet på min samtale med [Journalist 3], hvor jeg netop havde bekendtgjort, at jeg ville gå videre med en klagesag, kom der flere opkald fra [Journalist 1] til [Klager 2]. Hverken [Klager 2] eller jeg havde frabedt [Journalist 1] at kontakte [Klager 2], som det fremgår af TV2's svar. Jeg havde på det tidspunkt endnu ikke talt med [Klager 2] om de færdige udsendelser, da hun ikke havde meget overskud og havde det svært.

Efter lanceringen, hvor [Journalist 1] var aldeles bekendt med, at [Klager 2] havde det rigtig skidt, kom [Journalist 1] forbi med en buket blomster. Efterfølgende rettede hun på intet tidspunkt kontakt til [Klager 2]. [Klager 2] fik ikke tilbudt psykologisk støtte, som producenten fejlagtigt postulerer. Først 10 dage senere, hvor jeg havde set afsnit 1 og 2 i det fulde format og orienterede [Journalist 3] om en klagesag, kontaktede [Journalist 1] pludseligt [Klager 2] igen. Angiveligt i et forsøg på at begrænse skaderne.

Tilbagetrækning af samtykke til at medvirke

Der er aldrig indgået en aftale om, at jeg alene skulle fremgå med fornavn. Jeg har bedt om fuld anonymitet. Jeg meddelte [Journalist 2] d. 15. januar 2024, at jeg ønskede at trække mig helt fra udsendelsen (jf. begyndelsen af samtalen med [Journalist 2], som er linket nedenfor). D. 21. februar 2024 bekræftede jeg overfor [Journalist 1], at jeg havde trukket mig helt. Det ville [Journalist 1] ikke umiddelbart respektere og refererede til mit givne samtykke, som hun tidligere havde bedyret, at vi til enhver tid kunne trække tilbage, hvis vi fortrød vores medvirkende.

I samtalen med [Journalist 1] d. 21. februar 2024 forsøger hun at overtale mig til at deltage i et interview på trods af, at jeg meget tydeligt har orienteret [Journalist 2] om, at jeg ønskede at trække mig fra programmet. Jeg finder det aldeles mærkværdigt, at [Journalist 1] fremsætter et sådan forslag, når jeg med al tydelighed har trukket mig helt fra deltagelse i programmerne.

Jeg begrundet i samtalen fra 00:12:30, hvorfor jeg har ønsket at trække mig. Det fremgår med al tydelighed, at jeg ikke ønsker genkendelse, og det fremgår ligeledes hvilke bekymringer jeg har for min egen situation og [Klager 2]s deltagelse og helbred. Særligt lanceringen af programmet, ytrer jeg bekymring omkring mhp. hvad omverdenens reaktioner på [Klager 2]s deltagelse ville kunne sætte i gang hos [Klager 2] efterfølgende. På intet tidspunkt i samtalen nævner [Journalist 1] professionel eller psykologisk rådgivning til [Klager 2] omkring lanceringen. Hun nævner heller ikke at de har rådført sig med foreningen for spiseforstyrrelser og selvskade. [Journalist 1] fortæller, at [Journalist 2] og hende (vi) har haft nogle snakke med [Klager 2] om lanceringen. Her kommer [Psykologen] ikke ind i billedet. Jeg berettede også i samtalen, at jeg havde regnet med at de ville fortsætte uden [Klager 2] og min deltagelse, eftersom de ikke kunne benytte de optagelser jeg var med på. Jeg har aldrig givet samtykke til at de kunne benytte mit fornavn efter at have trukket mig fra programmet.

[Klagerne har i klageskrivelsen indsat links til samtaler mellem [Klager 1] og journalist [Journalist 1] af den 15. december 2023 samt 21. februar 2024, og en samtale mellem [Klager 1] og [Journalist 2] af den 15. januar 2024, *Pressenævnet*]

Jeg medvirkede efterfølgende ved at give producenten de sagsakter jeg var i besiddelse af, da de var afgørende for, at [Klager 2] kunne skildre hendes fortælling og [Klager 2] ønskede fortsat at medvirke i programmet.

Udnyttelse

TV2 hævder, "at ingen af de medvirkende udstilles eller udskammes i udsendelserne, heller ikke [Klager 2] eller hendes mor".

Det må siges at være en noget subjektiv vurdering, hvorvidt de medvirkende føler sig udstillet eller udskammet. Både [Klager 2] og jeg oplever på alle måder at være skildret illoyalt i programmet og vi oplever begge at være blevet udstillet.

[Klager 2]s anbringelse var en frivillig anbringelse grundet et meget voldsomt sygeforløb, som krævede specialpsykiatrisk behandling. Anbringelsen var hverken foranlediget af omsorgssvigt eller mine manglende forældreegenskaber. Denne sontring burde producenten være i stand til at skildre og det har vi gjort meget ud af at vægte som vores fokus for vores medvirkende. I kommunalt regi sondres der mellem anbringelses grundet omsorgssvigt og behandlingsanbringelse og det har blandt andet indflydelse på om der er en egenbetaling for et bosted og paragrafferne divergerer.

Jeg oplever en reel udskamning af forældre, hvis børn er eller har været anbragt. Et forhold, der er omgærdet af manglende forståelse og stigmatisering. Dette program taler direkte ind i netop samme tabuisering og stigmatisering. Et forhold jeg aldrig ville bidrage til, hvis jeg havde været bekendt med dets form. Vi havde en forventning om, at producenten var i stand til at kunne skildre disse forhold på etisk og loyalt vis, hvilket viste sig at være en farce.

“Producenten har fortroligt oplyst, at der ikke altid er helt overensstemmelse mellem det som hhv. [Klager 2] og hendes mor oplyser om forholdene imellem dem, men at man netop for at skåne de medvirkende ikke har ønsket at bruge disse oplysninger.”

At der ikke altid er overensstemmelse mellem mor og en teenagedatter, kan vel ikke overraske nogen. Og i særdeleshed når den unge er udfordret af en række diagnoser og misbrug.

[Klager 2] og jeg er ikke altid enige og vi har selvfølgelig uoverensstemmelser, hvilket til tider skyldes, at hun har brug for at løsrive sig og selv træffe egne beslutninger, mens jeg har umådeligt svært ved at give slip, fordi hun har været meget syg i en længere årrække.

Jeg havde desuden en forestilling om, at producenten i kraft af tidligere produktioner omkring psykisk sygdom, hvor pårørende inddrages, ville have opnået en vis indsigt i de ekstremiteter familien udsættes for når et barn/ung rammes af svær psykisk sygdom og misbrug. En viden om de vanskelige prøvelser både den unge, men også familien befinder sig i.

Af Tv2's svar fremgår det:

“[Klager 1] har anført, at der er sat fokus på hendes og [Klager 2]s relation ”fremfor de forhold omkring kommunens sagsbehandling og de kritisable forhold på bostedet”. Det følger af det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere, at mediet er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe de indholdsmæssige krav til den bragte information iagttages.”

Dette er jo netop hovedet på sømmet. Det er heri vores klage består. At producenten tager et sådant forbehold, mens de gennem hele produktionen har ført både [Klager

2] og jeg bag lyset. Det er disse omstændighederne bag netop denne svigagtige proces, der er genstandsled for vores klage. Vi har deltaget under falske forudsætninger. Det retfærdiggør ikke, at producenten udnytter en sårbar pige med psykisk sygdom og hendes pårørende. Producenten havde muligheden for at være ærlig omkring vores medvirkende, så havde denne klage været overflødig.

Af Tv2's svar fremgår det ligeledes:

“Værdien af deltagelsen ligger for den medvirkende typisk i at være med til at sætte fokus på et emne, som betyder noget for den medvirkende, og det mener vi at de medvirkende har i denne programserie.”

Havde vi haft en oplevelse af, at vi havde været med til at sætte fokus på et emne, hvor vores deltagelse havde værdi, så ville klagen være overflødig.

“[Klager 2] fortæller selv at hun får det psykisk dårligere af uvisheden og af at bo hjemme hos sin mor. Begge klager fortæller til programmet at det kun fungerer, når [Klager 2] maksimalt bor en uge til to ad gangen hos sin mor.”

Jeg synes på alle måder, det vidner om at producenten ikke har forstået den vanskelige situation, vi som familie befandt os i. Jeg forsøgte gentagne gange at forklare disse forhold for [Journalist 1], og i dag tænker jeg, at hun slet ikke har lyttet til os. Producenten havde på forhånd en færdig defineret ramme og den skulle vi proppes ned i.

Producenten har brilleret i på svigagtig vis at foregive, at de havde forståelse for vores situation med et ønske om at rette fokus på vores meget vanskelige situation. I bagklogskabens klare lys ville jeg aldrig udsætte min datter, mig selv eller resten af vores pårørende for den svigagtige proces, vi har været offer for.

Jeg vil gerne understrege, at klagerne er foranlediget af både [Klager 2] og jeg. [Klager 2] har læst, bidraget og samtykket til de indsendte klager.

Lad mig slutteligt citere [Skribenten]s anmeldelse af “dokumentaren” “Pigerne vi tabte”:

“Pigerne er gavmilde med sig selv, men dokumentaren er ikke særlig gavmild med baggrundsinformation. Vi får defineret et par gange, hvad efterværn er, men mangler svar på, hvad det betyder at have »for omfattende støttebehov«, hvordan man træffer afgørelserne for, hvilke tilbud de her piger får, og hvorfor de egentlig opfatter efterværn som den bedste løsning, når nu det ikke rigtigt bliver bekræftet af dokumentaren.”

“Så ‘Pigerne vi tabte’ ender i et lidt formløst limbo. Den er hverken helt public service, dokumentar, reality, fugl eller fisk. Det er synd, for det er tydeligt, at den vil os noget.”

[Skribenten] rammer hovedet på sømmet i hans anmeldelse med ordene:
 “Kort sagt: [Medvirkende 1], [Medvirkende 2] og [Klager 2] er gavmilde med sig selv i ‘Pigerne vi tabte’, der uden tvivl har noget på hjerte. Som dokumentar lader den dog en del tilbage at ønske.”

Det paradoksale er, at den baggrundsinformation, der efterspørges af anmelderen, netop er de informationer vi har forelagt producenten og de forhold [Klager 2] beretter om på optagelserne, som samtidig er de forhold, der ville skildre og nuancere fortællingen. Altså det producenten har valgt at klippe fra - vores historie.

Jeg henstiller til, at producenten deler deres råbånd med Pressenævnet, i det omfang hvor de har optagelser af [Klager 2]. Hvis producenten kan stå inde for de postulater, der fremsættes i deres svar på klagen, kan de vel uden problemer underbygges med de råbånd, de er i besiddelse af.

Vi fastholder, at der er sket en udnyttelse af os som medvirkende og en overtrædelse af de presseetiske regler.”

2.2 TV 2s synspunkter

TV 2 har i udtalelsen til Pressenævnet bemærket, at mediet i det hele henholder sig til klagesvar svar af 21. maj 2024 til [Klager 1]. I TV 2 afvisning er anført blandt andet:

”AFTALEBRUD

Producenten oplyser, at de blev kontaktet af dig i september 2023, da du gerne ville have sat fokus på [Klager 2]s sag. På dette tidspunkt var producenten allerede i fuld gang med at producere et program til TV 2 om efterværn – unge anbragtes overgang fra barn til voksen i anbringelsessystemet. Du blev oplyst om, at der var tale om et reportageprogram, hvor vi følger de unge og fortæller deres historie ud fra deres perspektiv, som det også fremgår af den medvirken-kontrakt, du har skrevet under på.

Du – og din datter – indgik således en igangværende produktion, hvor der allerede var lavet optagelser med andre unge anbragte, der ventede på svar på, hvorvidt de kunne få efterværn. Producenten henviste også til andre af deres produktioner i samme genre, fx “De Lovløse Piger” og “Pigerne på kanten”.

FORVANSKET FREMSTILLING

1) *Fucked up familie?*

Programmerne går ikke i dybden med de medvirkendes relation til deres forældre, ej heller forældrenes perspektiv på de unges situation eller de udfordringer, forældrene måtte have haft med systemet.

Da [Klager 2] har boet hos dig i en længere periode, var det naturligt også i programmerne at skildre din tilstedeværelse, hvorfor der også blev lavet en medvirken-aftale med dig. Imod slutningen af produktionsperioden meddelte du producenten uden forudgående varsel, at du ønskede at blive anonymiseret og få sløret dit ansigt. Hverken TV 2 eller producenten kan i øvrigt genkende, at du og din familie bliver beskrevet som en ”fucked up familie”.

Udtrykket kommer i introen, som en opstilling af mulige årsager til, hvorfor unge har brug for hjælp. Den medvirkende ved navn [Medvirkende 1] siger;

”Vi, der er anbragte, skal tit klare os selv fra den dag, vi bliver 18. De fleste andre unge flytter først hjemmefra, når de er omkring 22 år. I forvejen kæmper vi med alt fra fucked up-familier, diagnoser, selvskade og misbrug. Men alligevel forventer systemet, at vi fra den ene dag til den anden kan stå på egne ben. Vi kan søge om hjælp og støtte, men kun halvdelen af os får den.”

Det fremgår allerede i de første klip, som præsenterer [Klager 2], at hun har nogle diagnoser på nogle psykiske lidelser, og at hun af psykiatrien er blevet vurderet til at have behov for professionel støtte hele døgnet – også efter at hun fylder 18. år.

Man ser [Klager 2] og dig køre i bil, hvor I tydeligvis har en god kommunikation og hvori begge ønsker, at der kommer en afklaring på, hvor [Klager 2] skal være i fremtiden.

[Klager 2] fortæller selv, at årsagen, til at hun ikke kan bo hjemme, er, hun hurtigt føler sig til besvær, og at hun ”ikke vil forstyrre familien i noget, der allerede er svært for dem”. Hun beskriver også, hvordan du er den, der opdager, at hun har skadet sig selv, selvom hun har været god til at skjule det længe.

[Klager 2] fortæller selv, at hun boede hjemme en uge, men da der fortsat ikke var nogen klarhed over, hvad kommunen ville komme med af botilbud til hende, og at den usikkerhed gav hende flere selvmordstanker.

Den dag [Klager 2] skal hentes fra psykiatrisk hospital, fortæller hun, at hun stadig ikke har fået det bedre. Det, der var problemet – at der manglede klarhed over hendes fremtidige boligsituation – er stadig ikke løst.

Endelig fremgår det også af programmerne, at både du og [Klager 2] hele tiden forsøger at få kommunen til at handle. Der er ingen kritik af dig eller den øvrige familie, medmindre man opfatter [Klager 2]s beskrivelse af faren som gammeldags og én, der ikke forstår hendes udfordringer, som en kritik.

[Klager 2] fortæller, at hun, siden hun er fyldt 18 år, ikke har fået nogen reel behandling, og at hun stadig har brug for hjælp til hendes spiseforstyrrelse.

2) Misbruget øges

TV 2 kan ikke genkende, at der direkte eller indirekte indikeres, at [Klager 2]s misbrug øges, som følge af at hun er hjemme hos dig. Det eneste, man hører om [Klager 2]s misbrug, er, at hun bruger hash for at dulme hendes uro og for ikke at kunne mærke sine følelser så meget.

3) [Klager 2]s psykiatriske tilstand

Det er TV 2s opfattelse, at vi skildrer tre forskellige unge piger med forskellige udfordringer i livet, og som har det tilfælles, at de gerne vil have, at den hjælp, de har, inden de fylder 18 år, kan blive forlænget (efterværn).

Du skriver, at programmet reducerer [Klager 2]s svære psykiatriske tilstand til udfordringer, fordi hun indgår i sammenhæng med to andre, der – hvis jeg skal forstå klagen ret ”kun” har brug for pædagogisk støtte. Som allerede nævnt fremgår det flere steder, at [Klager 2] har psykiske problemer, og det bliver fortalt, at ”Psykiatrien vurderer, at [Klager 2] har behov for støtte – og at det behov ligger udover, hvad der kan forventes, at hjemmet kan varetage”.

[Klager 2] fortæller i sidste afsnit, at hun, siden hun er fyldt 18 år, ikke har fået nogen reel behandling, og at hun stadig har brug for hjælp til sin spiseforstyrrelse.

I forhold til at udnytte [Klager 2]s sårbarhed, skal TV 2 indledningsvis bemærke, at Impact TV har mange års erfaring med at lave programmer om og med sårbare personer, og at de såvel som TV 2 er meget opmærksomme på, hvorvidt de medvirkende kan overskue, hvad de siger ja til. Der bliver også i klipningen taget hensyn til ikke at medtage sekvenser, som kan udstille de medvirkende unødigt, eller som i øvrigt sætter dem i en ubehagelig situation.

[Klager 2] har gentagne gange undervejs bekræftet sit ønske om at medvirke. Producenten har ved hvert gennemsyn talt med [Klager 2] om, hvorvidt hun kunne genkende sig selv i programmerne. Det har hun hver gang bekræftet. Der var tilknyttet en psykolog til produktionen, der foretog en screening af de medvirkende unge, og under denne især fokuserede på, om [Klager 2] var bevidst om, hvad hun sagde ja til, og om hun kunne overskue konsekvenserne af dette.

4) Gennemsyn

Producenten oplyser, at du er orienteret om programmernes indhold og sendedato, og de som en naturlig del af deres omfattende dialog med dig, har givet dig mulighed for at gennemse både de få scener, du selv medvirker i, men også de scener, som [Klager 2] medvirker i. To af programmerne (1 og 3) var det desværre ikke muligt at vise dig i fuld længde, fordi de øvrige medvirkende endnu ikke havde set og kommenteret programmerne.

Ifølge Producenten har du set et helt program 2, inklusive introen med samme ordlyd som i de færdige programmer – dog med anden speakerstemme. Gennemsynet hos [Klager 2] var aftalt med [Klager 2] og med producentens vidende om, at du også ville være der.

Efter gennemsyn af scener og gennemsyn af program 2 ytrede du ikke nogen kritik. Tværtimod opfattede producenten det som, om, at du var glad for programmer.

Producenten burde i sin medvirken-kontrakt have taget forbehold for, at det ikke altid vil være muligt at få gennemsyn på de fulde programmer, når der medvirker flere sårbare personer, men de gennemsyn, der rent faktisk har været, opfylder efter TV 2s overbevisning de presseetiske regler for forelæggelse.

Samlet set er det TV 2s vurdering, at programmerne opfylder de vejledende regler for god presseskik.”

TV 2 har i sin udtalelse af 20. august 2024 til Pressenævnet anført blandt andet:

”Pressenævnet har ved e-mail af 13. august 2024 anmodet TV 2 Danmark A/S (herefter blot TV 2) om en udtalelse i anledning af [Klager 1]s klage til Pressenævnet over dokumentarserien, ”Pigerne vi tabte” på egne vegne samt på vegne af [Klager 2].

Serien blev produceret af produktionsselskabet Impact TV, der har fået forelagt klagen til udtalelse.

TV 2 skal i det hele henholde sig til sit svar af 21. maj 2024, idet klagerens brev af 2. august giver anledning til følgende tilføjelser og præciseringer:

PRÆMISSERNE FOR PROGRAMMERNE OG SERIENS TILBLIVELSE

Det er TV 2s opfattelse, at der er tale om en programserie af høj journalistisk kvalitet og af høj etisk standard, hvor der allerede i planlægningsfasen indgik mange etiske overvejelser om børn og unges ytringsfrihed, samtykkekrav i forhold til umyndige og deres forældre, tilrettelæggelsen af samarbejdet med forældre og fagpersoner, optagelse på institutioner m.v.

Producenten har stor erfaring med at lave reportager, der skildrer personer, der er sårbare eller befinder sig i en sårbar periode af deres liv og har lagt et højt niveau for det etiske ansvar for de unge medvirkende. Impact TV har blandt andet tidligere produceret ”De lovløse piger”, ”Pigerne på kanten” ”Pigen på den lukkede” og ”Vores liv med autisme”.

Producenten har udover samarbejdet med psykolog, [Psykologen] til at vurdere og hjælpe de medvirkende i processen, søgt vejledning hos foreningen for spiseforstyrrelser og selvskade samt allieret sig med medieretsadvokat, [Advokaten].

Alle medvirkende har indgået medvirkende-aftaler med produktionsselskabet, herunder også [Klager 2] og [Klager 1]. De har i forbindelse med indgåelse af disse aftaler fået præcis og konkret information om programserien og deres medvirken i den. Producenten har siddet sammen med begge klagere og har gennemgået kontrakterne og præmisserne.

Informationen er i fuld overensstemmelse med Pressenævnets samtykkekrav, dvs. frivilligt, specifikt og informeret. Heri ligger, at ”aftalen eller informationen om at medvirke ikke må være formuleret på en måde, som gør det vanskeligt at tilegne sig konkret viden om udsendelsens indhold, og at der fra producentens side skal gives tilstrækkelige informationer om udsendelsen til, at den medvirkende kan vurdere, om han eller hun vil deltage i optagelserne.” [Mediet har i sin udtalelse til nævnet henvist til ”[Advokaten], Informationsretsaftaler (2024), side 136., *Pressenævnet*.]

Programmerne belyser et problem, der ofte overses: nemlig at alt for mange unge oplever at blive tabt af systemet – miste deres nødvendige støtte fra det offentlige - i overgangen til voksenlivet. Det har både store samfundsmæssige og menneskelige konsekvenser, som producenten og TV 2 – ligesom klager – ikke synes får tilstrækkelig opmærksomhed.

Programmerne er lavet på [de] medvirkendes (læs: de unge hovedpersoners) præmisser. De fortæller deres egne historier, som de har oplevet dem, og seerne får lov til at opleve den virkelighed, de står overfor hver eneste dag. Kun de medvirkende kan give os indsigt i, hvordan deres liv som anbragte hhv. indlagt opleves, og hvilke udfordringer, de dagligt sættes overfor.

Det er ikke korrekt, at psykolog [Psykologen] kun blev brugt i forbindelse screeningen.

Producenten har løbende fulgt op på de unge piger, der deltog i programmet, og de har haft et stående tilbud om at få samtaler med den psykolog, der har været tilknyttet til projektet. Det er også blevet gentaget i forbindelse med gennemsyn. [Klager 2] har på en konkret forespørgsel, takket nej til at tale med psykologen. [Klager 1] er informeret om, at der var et tilbud om psykologhjælp til datteren.

Det er korrekt at [Klager 2] i en periode får det dårligere. Hun er både indlagt og hos psykolog gennem kommunen. Det har været sådan igennem flere år, og er netop en del af fortællingen om, hvor svær en overgang, det er for [Klager 2].

Tilrettelæggeren taler med [Klager 2] om, at hun også kan tale med psykolog [Psykologen], men på dette tidspunkt kan [Klager 2] ikke overskue, at tale med flere behandlere.

GENNEMSYN

[Klager 2] havde ved gennemsyn af programmerne nogle ønsker til rettelser, som

blev imødekommet. Der blev optaget en ny scene, hvor hun fortalte om at hun tidligere havde haft mange venner, men nu følte sig alene, mens andre scener blev klippet ud til reduceret.

[Klager 2] så program 1 og 2 sammen med de to øvrige medvirkende på et møde, hvor der blev talt om lanceringen og PR. Producentens indtryk var, at [Klager 2] var glad for at møde de andre piger og havde ikke yderligere kommentarer til programmet.

[Klager 2] var også inviteret til at se programmerne på premieredagen sammen med de to andre medvirkende og tilrettelæggeren, men meldte afbud 5 minutter før mødetidspunktet. En af tilrettelæggerne tog derfor forbi [Klager 2] dagen efter, hvor de dog kun talte kort sammen, da [Klager 2] havde besøg.

Alle tre medvirkende blev tilbudt at komme i Go' Morgen eller Go' Aften, men takkede nej.

[Klager 1] har haft et sædvanligt gennemsyn. Gennemsynet foregik efter klagers ønske hjemme hos hende på en helt almindelige pc. Når der blev spolet tilbage i programmerne var det fordi klagerne ønskede at gense nogle bestemte scener andre scener blev der spolet hurtigere henover af hensyn til de øvrige unge medvirkende mulighed for at kommentere på scenerne først. Der blev ikke spolet henover introen. Producenten har oplyst, at der var en god stemning, da [Klager 2]s mor var til gennemsyn på programmerne, og at det først var efter programmets udsendelse og den udeblevne nyhedsdækning, at de oplevede at [Klager 1] ikke længere ønskede at producenten kontaktede hende eller til [Klager 2].

TILBAGETRÆKNING AF SAMTYKKE TIL AT MEDVIRKE

Producenten oplyser, at det er efter aftale med [Klager 1], at de på trods af, at der også foreligger en medvirkenaftale med [Klager 1], gik med til at hun alene skulle fremgå med fornavn. De slørede efterfølgende hendes ansigt og hendes gadeskilt.

Der er efter dette tidspunkt stadig en god dialog med [Klager 1], der ikke stiller spørgsmålstejn ved [Klager 2]s fortsatte medvirken. Tilrettelæggeren taler også med [Klager 2], der bekræfter, at hun stadig gerne vil deltage.

UDNYTTELSE

TV 2 skal fra sit svar af 21. maj 2024 gentage, at ingen af de medvirkende udstilles eller udskammes i udsendelserne, heller ikke [Klager 2] eller hendes mor. Der er tale om et loyalt og skånsomt portræt af medvirkende, som befinder sig en vanskelig situation som direkte berørte af efterværnsreglerne eller som pårørende.

Producenten har fortroligt oplyst, at der ikke altid er helt overensstemmelse mellem det som hhv. [Klager 2] og hendes mor oplyser om forholdene imellem dem, men at man netop for at skåne de medvirkende ikke har ønsket at bruge disse oplysninger.

Selvom der er rene linjer om dette mellem medvirkende og producent, sker det ind imellem, at medvirkende ikke bryder sig om det færdige produkt og mener, at det er anderledes end aftalt, eller at producenten har benyttet den medvirkendes velvillige deltagelse til en fremstilling, der kompromitterer eller skader den medvirkende. Det er i høj grad synspunkter og følelser som disse, [Klager 1] giver udtryk for i sine klager.

Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at der er problemer med produktionens etik eller præmisserne for den medvirkendes deltagelse.

[Klager 1] har ønsket, at der i programmet - eller i den efterfølgende dækning – har været et større fokus på hendes indsats på at hjælpe sin datter og på kritikken af myndighederne, men som tidligere nævnt har programmets fokus været at seerne fik en større forståelse for, hvordan de medvirkende oplever situationen og hvorfor de har brug for myndighedernes hjælp. Det har aldrig været programmets intention at være en afslørende dokumentar om svigt i systemet. Dette har tilrettelæggeren forklaret flere gange.

[Klager 1] har anført, at der er sat fokus på hendes og [Klager 2]s relation ”fremfor de forhold omkring kommunens sagsbehandling og de kritisable forhold på bostedet”.

Det følger af det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere, at mediet er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe de indholdsmæssige krav til den bragte information iagttages.

Hertil bemærkes, at det igennem alle tre programmer beskrives i skilte, at [Klager 2] venter på en afklaring fra kommunen, at hun ikke får den støtte og hjælp, hun mener, hun har brug for, at hun ikke har et sted at bo, og at det er kommunens ansvar, at hun flytter flere gange, hvilket påvirker hende psykisk.

Værdien af deltagelsen ligger for den medvirkende typisk i at være med til at sætte fokus på et emne, som betyder noget for den medvirkende, og det mener vi at de medvirkende har i denne programserie.

Klagernes forhold er i fokus i de scener, hvor mor [Klager 1] støtter [Klager 2] og hjælper hende. TV 2 er ikke enig i at skiltet om at [Klager 2] har ikke haft en bolig i fire måneder og at hun i den periode enten har boet hos sin mor samt været indlagt på psykiatrisk” kan tolkes som om at [Klager 1] ikke vil have sin datter boende.

[Klager 2] fortæller selv at hun får det psykisk dårligere af uvisheden og af at bo hjemme hos sin mor. Begge klager fortæller til programmet at det kun fungerer, når [Klager 2] maksimalt bor en uge til to ad gangen hos sin mor.

TV 2 skal herved fastholde, at der ikke er sket en udnyttelse af de medvirkende eller at der på anden måde er sket en overtrædelse af de presseetiske regler.”

TV 2 har den 16. oktober 2024 supplerende anført blandt andet:

”Pressenævnet har videresendt [Klager 1]s mail af 26. september 2024 samt lydoptagelser af 3 telefonsamtaler.

Klagers svar ses ikke at indeholde nye oplysninger af betydning for Pressenævnets behandling af sagen.

Klager kommer med en række beskyldninger, som må opfattes som et forsøg på at miskreditere producenten, hvorfor klagers brev alligevel giver anledning til at afvise de mange beskyldninger.

Undertegnede har stor empati for [Klager 1]s frustrationer over de manglende muligheder for at få hjælp til sin datter, og at programmet ikke har skabt mere debat i samfundet om, hvordan vi lader vores unge sårbare i stikken, og tænker at det er en del af årsagen til hendes utilfredshed [med] producenten.

Hverken TV 2 eller producenten kender noget til, at [Afdelingslederen] fra [Botilbuddet] oplevede, at ”Pigerne på Kanten” gav et forvansket billede. Med den dialog TV 2 har set, kan det afvises, at [Botilbuddet] resolut har afvist tilrettelæggerne. De ønskede ikke at der skulle ske optagelser hos dem, ligesom de naturligt nok også ønskede at beskytte de unger, de har i deres varetægt.

Der er heller ikke nogen af de medvirkende eller pårørende i det program, der efterfølgende har klaget til producenten eller TV 2, men en af pigerne fra ”de lovløse piger” bad producenten og TV 2, om at få slette en lang artikel om hende, hvilket blev imødekommet. Hun havde ikke nogen kritik af programmet, men hendes situation ca. et år senere var væsentlig forandret.

De medvirkende unge blevet tilbudt psykologhjælp under og efter programmerne. Det bestrides, at klagerne er blevet ført bag lyset eller udnyttet.

[Klager 1] er løbende blevet orienteret om programmet. Det samme er [Klager 2], som er den egentlige medvirkende (af de to klagere), og som [Klager 1] selv skriver, så har præmissen hele tiden været at vise den unges egen fortælling om hendes overgang fra barn til voksen. Producenten har oplyst, at Myndighedernes ”ulovlige sagsbehandling” ikke ville blive en del af dokumentarprogrammet, men i stedet

kunne være en vinkel for Nyhederne. [Klager 2] havde da heller ikke nogen generelle indvendinger, da hun havde haft gennemsyn på programmerne, om at programmets vinkel var forkert.

TV 2 har nu haft lejlighed til at lytte til optagelserne af 3 telefonsamtaler. Det er TV 2s opfattelse at telefonsamtalerne viser, at der er en god dialog mellem [Klager 1] og tilrettelæggerne, og at alle parter forsøger at nå i mål med at vigtigt program samtidig med at der skal tages særligt hensyn til at passe på [Klager 2].

Pressenævnets opmærksom henledes på, at der er tale om et lille udpluk af nogle samtaler, der ikke kommer i kronologisk rækkefølge efter hinanden. Producenten oplyser, at der har været mellem 20 og 30 samtaler mellem tilrettelæggerne og [Klager 1].”

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jesper Rothe, Anja Lundberg Andersen, Maria Becher Trier og John Meinert Jacobsen.

Kompetence

Pressenævnet bemærker indledningsvis, at det følger af medieansvarslovens § 34, at ”massemediernes indhold og handlemåde” skal være i overensstemmelse med god presseskik. Det er således mediet og ikke den enkelte journalist/producent, som er part i Pressenævnets sag, ligesom det er redaktøren, der eventuelt pålægges at offentliggøre en kendelse fra Pressenævnet efter medieansvarslovens § 49.

God presseskik

Aftale om medvirken

- Gennemsyn og forelæggelse

[Klager 1] har klaget over, at der ikke er sket tilstrækkelig forelæggelse, idet hun ikke fik de færdigredigerede udsendelser til gennemsyn inden offentliggørelsen, men alene så dele af de færdige udsendelser, hvilket er et brud på medvirkendeaftalen.

Det følger af medieansvarslovens § 34, at massemediernes indhold og handlemåde skal være i overensstemmelse med god presseskik.

Det følger videre af retningslinjer for god presseskik, at oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Forelæggelse skal ske således, at der gives en rimelig frist til at svare, jf. punkt A.3.

Det er nævnets opfattelse, at et krav om gennemsyn ikke kan indfortolkes i forelæggelsespligten, så længe klager er loyalt oplyst om indholdet.

Det er videre nævnets opfattelse, at en medvirkende eller omtalts aftalte ret til gennemsyn ikke – som udgangspunkt – indebærer en ret til at se en samlet udsendelse, såfremt den medvirkende eller omtalte i øvrigt er loyalt oplyst om indholdet.

Et medie (redaktøren) kan dog på baggrund af sin egen eller sine medarbejderes adfærd, herunder ved indgåelse af en aftale, have forpligtet sig til at give en medvirkende eller omtalt mulighed for gennemsyn af færdigklippede udsendelser.

På baggrund af sagens oplysninger lægger Pressenævnet til grund, at klagerne i efteråret 2023 underskrev en kontrakt med produktionsselskabet Impact TV, som har produceret programserien for TV 2. Af kontrakten fremgår blandt andet:

”Medvirkende og fortrydelsesret

[...]

Den Medvirkende har ret til at se de færdigklippede programmer i god tid før udsendelsen bliver sendt på TV, så der er mulighed for at justere ift. eventuelle faktuelle fejl i programmet.

Producenten vil gerne drøfte udsagn og sekvenser ved gennemsyn, dog er det i sidste instans Producenten og TV2 der har det redaktionelle ansvar for programserien og dermed redigeringsretten. [...]”

Parterne har i indlæggene for Pressenævnet tilkendegivet forskellige opfattelser af, hvordan forløbet vedrørende gennemsynet af udsendelserne har været, herunder hvorvidt der i de udsendelser og klip, som [Klager 1] fik til gennemsyn, var indsat skiltning, der indeholdt forskellige oplysninger. Pressenævnet har ikke mulighed for at foretage en bevismæssig bedømmelse af de faktiske forhold vedrørende gennemførelsen af gennemsynet, som parterne er uenige om.

TV 2 har dog oplyst, at [Klager 1] ikke har set udsendelserne *”18 år og alene”* (nr. 1) og *”Dårlige vaner”* (nr. 3) færdigklippede og i fuld længde, fordi de øvrige medvirkende – på tidspunktet for [Klager 1]s gennemsyn – endnu ikke havde set og kommenteret udsendelserne. TV 2 har i den forbindelse bemærket, at Impact TV i sin medvirkendekontrakt burde have taget forbehold for, at det ikke altid vil være muligt at få gennemsyn på de fulde programmer, når der medvirker flere sårbare personer, men at de gennemsyn, der rent faktisk har været – efter TV 2s overbevisning – opfylder de presseetiske regler for forelæggelse.

Det er således ubestridt, at [Klager 1] ikke har haft de færdigklippede udsendelser i fuld længde til gennemsyn.

Nævnet finder på baggrund af den indsendte medvirkendekontrakt, at [Klager 1] kunne have en berettiget forventning om, at hun ville få mulighed for at se de færdigklippede udsendelser

i deres helhed, og at der efter sagens oplysninger ikke foreligger omstændigheder, som kan begrunde, at den indgåede aftale blev fraveget.

Det forhold, at gennemsynet måtte opfylde mediets forelæggelsespligt, kan i det konkrete tilfælde ikke i sig selv begrunde, at forpligtelserne i medvirkendekontrakten tilsidesættes.

Nævnet udtaler på denne baggrund kritik af TV 2 for ikke at have overholdt aftalen om gennemsyn af de færdigklippede udsendelser med [Klager 1].

Samtykke og hensyn til sårbare medvirkende

[Klager 1] og [Klager 2] har klaget over, at TV 2/producenten har udnyttet en særligt sårbar person med svær psykisk sygdom samt hendes pårørende ved at lade dem indgå i en ramme, der ikke var som forudsat og forventet på baggrund af de samtaler, der undervejs har været mellem klagerne og produktionsselskabet. Klagerne har navnlig henvist til det forhold, at programserien ikke – som mundtligt aftalt – har fokus på forholdene vedrørende kommunens fejlslagne og ulovlige sagsbehandling i [Klager 2]s overgang fra barn til voksen og de kritisable forhold på bostedet.

Klagerne har i den forbindelse henvist til, at de ikke har fået tilstrækkelig information til at vurdere, hvorvidt de ønskede at deltage i programserien, samt at de ikke har været i stand til at overskue konsekvenserne af deres deltagelse.

- Samtykke til medvirken

Det er Pressenævnets opfattelse, at et gyldigt samtykke skal være frivilligt, specifikt og informeret. Det vil sige, at personen ikke må have afgivet sit samtykke under tvang eller pres, ligesom vedkommende skal være vidende om, at der samtykkes til offentliggørelse og være klar over, hvad udsendelsen omhandler.

Pressenævnet bemærker generelt, at redaktøren i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at undlade at omtale forhold, der for en af parterne eller andre forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe de indholdsmæssige krav til den bragte information iagttages. Det bemærkes dog generelt, at et medie (redaktøren) på baggrund af sin egen eller sine medarbejderes adfærd kan have forpligtet sig til at bringe en given omtale.

Af medvirkendekontrakten fremgår blandt andet:

”Om programmerne

I to dokumentarprogrammer á ca. 40 minutter følger vi tre-fire unge mennesker gennem den periode, hvor de officielt bevæger sig fra barn til voksen. For de unge er

deres 18-års fødselsdag ikke kun en festdag; de har været anbragt, og når de fylder 18 år, skal de, hvis de ikke får tilbudt efterværn, stå på egne ben.

I programmerne møder vi de unge og oplever verden fra deres perspektiv. Efterværn og den virkning et evt. efterværn har for de unges liv er omdrejningspunktet for programmerne. Men det bliver også programmer om, hvordan det er at være anbragt og tidligere anbragt i Danmark, og hvilke konsekvenser det har for de unges liv.

På den måde løfter deres historier sig og bliver langt mere end blot en historie om efterværn og forskellige kommunale indsatser. Det bliver et ungdomsportræt af en gruppe, der sjældent kommer til orde på egne præmisser, og hvis baggrund og fortid præger deres nutid. I programmerne vil vi også få et indblik i de unges retrospektive historier – blandt andet gennem aktindsigt.”

TV 2 har anført, at [Klager 2] gentagne gange over for producenten har bekræftet, at hun gerne ville medvirke i programserien, og at producenten ved hvert gennemsyn har talt med [Klager 2] om, hvorvidt hun har kunnet genkende sig selv i udsendelserne, hvilket hun hver gang har bekræftet, ligesom hendes ønsker til rettelser ved gennemsynet blev imødekommet. TV 2 har endvidere anført, at [Klager 1] ikke har ytret kritik i forbindelse med gennemsynet. Klagerne har heroverfor bestridt, at de ikke har ytret nogen kritik, og at [Klager 2] skulle have været tilfreds med udsendelsernes gengivelse af hendes historie.

Klagerne og TV 2 har over for Pressenævnet afgivet modstridende forklaringer om, hvorvidt der forelå en mundtlig aftale om, at programserien navnlig ville have fokus på kommunens sagsbehandling og forholdene på [Klager 2]s bosted, herunder også om klagerne udtrykte tilfredshed med udsendelserne efter gennemsynet. I den forbindelse bemærker nævnet, at de samtaler mellem [Klager 1] og journalister ved Impact TV, som nævnet har modtaget, ikke giver grundlag for at konkludere, at der har været en mundtlig aftale om, at fokus for udsendelserne ville være på kommunens sagsbehandling og forholdene på [Klager 2]s bosted.

Pressenævnet har ikke mulighed for at foretage en bevismæssig bedømmelse af de faktiske forhold, som parterne er uenige om. Som sagen foreligger oplyst for nævnet, er det derfor ikke muligt for nævnet at tage stilling til, om der er indgået en efterfølgende mundtlig nærmere aftale om, at fokus for udsendelserne ville være kommunens fejlslagne og ulovlige sagsbehandling i [Klager 2]s overgang fra barn til voksen og de kritisable forhold på bostedet.

På baggrund af indholdet af medvirkendekontrakten finder Pressenævnet imidlertid, at klagerne som udgangspunkt må anses for at have fået tilstrækkelig information til at kunne vurdere, hvorvidt de ville deltage i programmet. Nævnet har lagt vægt på, at det faktiske indhold af udsendelserne kan siges at være i overensstemmelse med den beskrivelse om programseriens format og fokus, som fremgår af medvirkendekontrakten.

Nævnet finder således ikke grundlag for at kritisere TV 2 for ikke at have givet klagerne tilstrækkelig information til at vurdere, hvorvidt de ønskede at deltage i programseriens format. Nævnet udtaler ikke kritik.

- Hensyn til sårbare medvirkende

Det følger af retningslinjer for god presseskik, at hvis selvmord eller selvmordsforsøg omtales, skal der tages størst muligt hensyn, jf. punkt B.2. Det følger endvidere af retningslinjer for god presseskik, at der skal udvises særligt hensyn over for børn og andre personer, som ikke kan ventes at være klar over virkningerne af deres udtalelser eller anden medvirken. Ved offentliggørelse skal forældresamtykke indhentes, når emnets karakter og den mindreåriges alder taler for det. Ved indsamling eller offentliggørelse af information må andres tillid, følelser, uvidenhed, manglende erfaring eller svigtende herredømme ikke udnyttes, jf. punkt B.5 og B.6.

Efter det oplyste finder nævnet, at TV 2 havde grund til at antage, at der skulle udvises særligt hensyn over for [Klager 2], hvilket TV 2 over for Pressenævnet også har anført. Det har som ovenfor anført således påhvilet mediet at sikre sig, at der forelå samtykke til offentliggørelsen af optagelserne, herunder at [Klager 2] har givet samt er i stand til at give et samtykke.

Nævnet bemærker i den forbindelse, at det i forhold til medieindhold, hvor der medvirker særligt sårbare kilder, kan være væsentligt, at et medie sikrer tilstrækkelig støtte til særligt sårbare medvirkende, blandt andet med henblik på at undersøge, hvorvidt de medvirkende er i stand til at overskue konsekvenserne af deres deltagelse.

Pressenævnet lægger på baggrund af sagens oplysninger til grund, at psykolog [Psykologen] har foretaget en indledende screening af de unge medvirkende, herunder af [Klager 2].

TV 2 har i den forbindelse anført, at psykolog [Psykologen] især fokuserede på, om [Klager 2] var bevidst om, hvad hun sagde ja til, og om hun kunne overskue konsekvenserne af dette. TV 2 har videre anført, at producenten løbende har fulgt op på de medvirkende, der deltog i programmet, herunder at de har haft et stående tilbud om at få samtaler med den psykolog, der har været tilknyttet til projektet, og at dette også blev gentaget i forbindelse med gennemsyn, men at [Klager 2] ikke ønskede at benytte sig af dette tilbud. Klagerne har anført, at de forud for optagelserne ved en gennemgang af deres deltagelse blev orienteret om, at Impact TV løbende i processen ville inddrage [Psykologen], og at hun skulle udtale sig i programmerne samt yde psykologisk rådgivning til de medvirkende piger ved lancering af programmerne. Klagerne har bestridt, at der har været den fornødne støtte, herunder at der var et stående tilbud om at få samtaler med en psykolog under optagelserne såvel som i forbindelse med og efter lanceringen af programserien.

På baggrund af de modstridende oplysninger, som nævnet har modtaget i sagen, har Pressenævnet ikke mulighed for at tage stilling til, hvorvidt der forelå et stående tilbud til de medvirkende om samtaler med en psykolog undervejs i optagelsesprocessen og i forbindelse med lanceringen.

Det fremgår af sagens oplysninger, at [Klager 1] – i telefonsamtalen af 15. januar 2024 med Impact TV, hvor hun oplyser, at hun ikke længere ønsker at medvirke i programserien – oplyser, at [Klager 2]s misbrug er stigende, og at hendes tilstand er forværret. Det fremgår

videre af sagens oplysninger, at [Klager 1] – i samtalen af den 21. februar 2024 med [Journalist 1] fra Impact TV – udtrykte bekymring over [Klager 2]s fortsatte deltagelse i programmet, og at hun ikke kunne overskue, hvilke konsekvenser hendes eller [Klager 2]s deltagelse f.eks. kunne have i forhold til kommunen, og hvordan omverdenen ville modtage programserien, og hvad det kunne have af betydning for [Klager 2].

I telefonsamtalen af 21. februar 2024 udtrykte [Klager 1] således bekymring for [Klager 2]s fortsatte deltagelse i programserien, da hun var bange for, at [Klager 2] på tidspunktet var i en situation, hvor hun ville have svært ved at være i det, når udsendelserne blev sendt, og at hun havde forestillet sig, at Impact TV ikke ville gå videre med deres historie. I den forbindelse gav journalisten fra Impact TV udtryk for, at de havde snakket med [Klager 2] om udsendelserne og lanceringen, og at deres håb var, at de ville blive glade for udsendelserne herunder muligheden for at vise, hvad det er, man bliver budt af systemet. Journalisten fra Impact TV oplyste i denne forbindelse, at deres erfaring med lanceringen af sådanne programmer er, at de medvirkende møder en ”love storm” samt stor forståelse fra omverdenen, men at de naturligvis ikke kan styre, hvordan andre mennesker vil møde [Klager 2], efter udsendelserne er bragt.

Det er nævnets opfattelse, at en henvendelse om, at en sårbar kildes tilstand er ændret/forværret, bør skærpe et medies opmærksomhed på den pågældendes egnethed til fortsat deltagelse.

Det fremgår ikke af sagens oplysninger, at klagerne undervejs i processen har anmodet om at få psykologisk bistand, og det er ubestridt, at [Klager 2] forud for offentliggørelsen af programserien ikke trak sit samtykke tilbage.

Parterne har som beskrevet afgivet modstridende forklaringer i forhold til omfanget af den psykolog-bistand, de medvirkende undervejs har fået tilbudt.

Efter en samlet vurdering, herunder henset til udsendelsernes fremstilling af klagerne, finder nævnet ikke grundlag for at kritisere TV 2 for ikke at have udvist tilstrækkeligt hensyn over for de medvirkende klager i forbindelse med optagelserne samt lanceringen af udsendelserne. Nævnet finder heller ikke, at der er grundlag for at fastslå, at TV 2 har udnyttet klagerne. Nævnet udtaler derfor ikke kritik.

Pressenævnet finder generelt, at spørgsmålet om efterværn til anbragte børn og unge er et emne af væsentlig offentlig interesse.

Pressenævnet finder endvidere, at programseriens omtale af [Klager 2]s selvmordsforsøg ikke kan anses for en tilsidesættelse af god presseskik. Nævnet har lagt vægt på, at omtalen ikke indeholder detaljerede eller tekniske beskrivelser af selvmordsforsøgene, og at TV 2 i slutningen af hvert afsnit havde angivet oplysninger om, hvor man som selvmordstruet kan søge hjælp. Nævnet finder på denne baggrund ikke grundlag for at fastslå, at TV 2 ikke har udvist størst muligt hensyn ved omtalen af selvmordsforsøgene. Nævnet udtaler ikke kritik.

Anonymisering

[Klager 1] har klaget over, at TV 2 ikke har foretaget en fuldstændig anonymisering af hende, idet hendes navn fremgår af programmet, og at stedet, hvor hun/de bor, vises, hvilket afslører hendes identitet. [Klager 1] har i den forbindelse oplyst, at hun i januar 2024 kontaktede Impact TV og oplyste, at hun gerne ville trække sig fra programmerne.

Det følger af retningslinjer for god presseskik, at det enkelte menneske har krav på beskyttelse af sin personlige anseelse. Privatlivets fred må ikke krænkes, medmindre klar almen interesse berettiger offentlig omtale, jf. punkt B.1.

Nævnet lægger til grund, at [Klager 1]s forud for offentliggørelsen oplyste Impact TV/TV 2 om, at hun ikke længere ønskede at deltage i programserien, og at hendes henvendelse foranledigede TV 2 til at sløre hendes ansigt.

Det fremgår af udsendelserne, at [Klager 1] nævnes ved sit fornavn, og at det er muligt i en kort sekvens at se, hvilken gade hendes bil står parkeret i, da hun og [Klager 2] i udsendelsen ”*Dårlige vaner*” pakker bilen med de ting fra [Klager 1]s lejlighed, som [Klager 2] skal have med videre til den midlertidige bolig, som kommunen har anvist.

Det er imidlertid nævnets opfattelse, at [Klager 1] på baggrund af de oplysninger, som fremkommer i udsendelserne, ikke er identificerbar for en bredere kreds, med mindre man på forhånd havde kendskab til [Klager 1]. På denne baggrund finder nævnet ikke grundlag for at kritisere TV 2. I den forbindelse bemærker nævnet, at de samtaler mellem [Klager 1] og journalister ved Impact TV, som nævnet har modtaget, ikke giver grundlag for at konkludere, at [Klager 1] har fået tilsagn om en specifik form for anonymisering. Nævnet udtaler ikke kritik.

Korrekt information og vinkling

[Klager 1] og [Klager 2] har klaget over, at udsendelserne giver en forvansket fremstilling af de faktiske omstændigheder, og at programserien retter opmærksomheden på deres indbyrdes relation. Desuden har [Klager 1] og [Klager 2] klaget over, at TV 2 har udeladt væsentlige informationer.

[Klager 1] og [Klager 2] har klaget over, at de med udsendelsernes intro skildres som en ”fucked up familie”, og at det indirekte fremgår af udsendelserne, at [Klager 2]s misbrug øges, når hun er boende hos sin mor, samt at det antydes, at [Klager 2] bliver syg af at være i de rammer, der er hos hendes mor. Klagerne har i den forbindelse henvist til, at det implicit fremgår af den skiltning, der er i forbindelse med, at [Klager 2] bliver indlagt på psykiatrisk afdeling efter kort tid boende hjemme hos sin mor.

Klagerne har også anført, at det fejlagtigt fremstilles som om, at [Klager 2] trivedes på sit tidligere bosted og i den forbindelse henvist til programseriens skiltning om, at [Klager 2] ikke havde nogen indlæggelser under sin anbringelse. Desuden har klagerne anført, at det

implicit antydes, at [Klager 1] hjælper [Klager 2] med ansøgningen hos kommunen, fordi hun ikke vil have [Klager 2] boende.

[Klager 1] og [Klager 2] har endvidere klaget over, at fremstillingen i udsendelserne giver indtryk af, at [Klager 2] er omsorgssvigtet, og at det ikke fremgår, at [Klager 2] kun har været anbragt et år, samt at det er en frivillig anbringelse, som er sket på fælles initiativ fra [Klager 2] og hendes mor. [Klager 1] og [Klager 2] har desuden klaget over, at det ikke af udsendelserne fremgår med tydelighed, at [Klager 2] har et andet behov for støtte end de to andre medvirkende, idet [Klager 2] har behov for specialpsykiatrisk behandling og ikke ”alene” pædagogisk støtte sådan som de andre medvirkende.

Af de tre udsendelser fremgår følgende intro:

”Vi, der er anbragte, skal tit klare os selv fra den dag, vi bliver 18. De fleste andre unge flytter først hjemmefra, når de er omkring 22 år. I forvejen kæmper vi med alt fra fucked up familier, diagnoser, selvskade og misbrug. Men alligevel forventer systemet, at vi fra den ene dag til den anden kan stå på egne ben. Vi kan søge hjælp og støtte, men kun halvdelen af os får den.”

Af udsendelsen ”18 år og alene” fremgår blandt andet:

[Tidskode: 06:07-09.48]

På skærmen vises følgende tekst:

”Når anbragte unge fylder 18 år, skal kommunen vurdere, hvad der skal ske med dem.”

Der klippes til optagelser af [Klager 2] på et værelse, som er filmet af [Klager 2] selv. Der bliver filmet rundt på værelset, hvor der står flyttekasser. På skærmen står: ”[Klager 2]s døgninstitution”.

”[Klager 2]: Hallo. Jeg hedder [Klager 2].”

På skærmen står følgende tekst: ”[Klager 2] 17 år”

”[Klager 2]: Lige nu er jeg i gang med at pakke mine ting sammen. Lige nu bor jeg på et opholdssted, hvor jeg skal flytte fra. Og det er fordi, jeg bliver 18. Jeg har ADHD og borderline og en spiseforstyrrelse. Og jeg er stadig diagnosticeret også med en depression.”

Der klippes til optagelser af [Klager 2]s ansigt i portræt. Der er lagt en voiceover ind over. På skærmen står følgende tekst: ”Uddrag af aktindsigt 2021 – 15 år gammel”. Den tekst, der bliver læst op i voiceover, fremgår samtidig på skærmen.

”Speak, voiceover: 15-årig pige, i efteråret udredt og diagnosticeret med depressiv enkeltepisode af moderat grad. Aktuell selvmordsrisikovurdering: Øget selvmordsrisiko.”

Der vises optagelser, hvor følgende tekst fremgår: ”[Klager 2] har haft flere selvmordsforsøg”. Der bliver samtidig vist optagelser, som er filmet af [Klager 2] selv fra et hospitalsværelse. Herefter klippes tilbage til optagelserne af [Klager 2] i portræt, hvor hun taler til kameraet. Der klippes frem og tilbage mellem disse to optagelser.

”[Klager 2]: Min far var ikke så acceptabel med min psykiske sygdom. Mine første forsøg, der var han meget ophidset, da han kom og så. Fordi han ikke forstod de der ting. Fordi han også er opdraget lidt mere gammeldags. Så jeg tror også nogle af de ting var også lidt... jeg skammede mig over, tror jeg, at jeg var der, eller at jeg havde det på den måde. At jeg... Ja, jeg skammede mig bare lidt over på samme tid, at jeg ikke havde lyst til at være til stede.”

Der vises optagelser af [Klager 2] og hendes mor, der kører i en bil. [Klager 2]s mors ansigt er sløret. På skærmen står følgende tekst: ”[Klager 1], [Klager 2]s mor”.

”[Klager 1]: Ja, så er det et sidste farvel derind til.

[Klager 1] og [Klager 2]: [Griner, Pressenævnet]

[Klager 2]: Ja, det går nok.

[Klager 1]: Ja. Det skal det. Det ville bare have været rart, at der havde været et sted at komme hen.

[Klager 2]: I know, I know. Inde i psykiatrien, der sagde de jo alle sammen: jeg kan højest også være hos dig i to uger.

[Klager 1]: Ja, faktisk sagde din behandler. Hun sagde jo faktisk én uge.

[Klager 2]: Selv om jeg prøver ikke at få det dårligt, så ved jeg stadig, jeg kommer ned i sådan nogle huller. Fordi det har jeg altid gjort. Det er jo også det.

[Klager 1]: Det er der jo ingen af os, der kan være i.

[Klager 2]: Så det er også det, der er så irriterende. At jeg jo føler, jeg bare skal smides hen i en kæmpe udfordring, i stedet for jeg kan begynde at få en hverdag til at fungere. Det er jo det, jeg har brugt så meget tid på i behandlingen indtil nu.”

Der klippes til optagelser, hvor følgende tekst fremgår:

”[Klager 2] bliver nødt til at bo hos sin mor, mens hun venter på at kommunen finder et bosted, som passer til hendes behov.”

Der klippes til optagelser af [Klager 2]s ansigt i portræt. Der er lagt en voiceover ind over. På skærmen står følgende tekst: ”Uddrag af aktindsigt 2021 – 16 år gammel.” Den tekst, der bliver læst op i voiceover fremgår samtidig på skærmen.

”Speak, voiceover: Det er psykiatriens vurdering, at [Klager 2] har behov for professionel støtte hele døgnet, og at hun vil have behov for støtte ud over det 18. år.

Det vurderes, at [Klager 2]s vanskeligheder er udover, hvad der kan forventes at kunne varetages i hjemmet.”

Der klippes til optagelser af [Klager 2] og hendes mor [Klager 1] [sløret ansigt], som pakker ting ud af en bil og går ind i en opgang.

”[Klager 1]: Vi tømmer lige ud, og så må vi... ja.

[Klager 2], voiceover: Noget af det, der gør, at jeg ikke kan bo hos min mor, det er jo det der med, at jeg føler mig så hurtigt til besvær. Det der med, at jeg har bare ikke lyst til at jeg skal være en, som skal forstyrre resten af min familie i noget, der allerede er svært for dem.”

[Tidskode: 24.07-25.30]

Der vises optagelser af [Klager 2], der går på gaden. På optagelserne står følgende tekst:

”[Klager 2] har ikke været indlagt på psykiatrisk afdeling, mens hun har været anbragt.”

Der klippes til optagelser af et skilt fra Region [Regionen], hvor der står: ”Psykiatrisk Center [Bynavn].” Der klippes herefter videre til optagelser, hvor der filmes rundt på et værelse på det psykiatriske center. På skærmen står: ”Psykiatrisk Center [Bynavn]”. Der vises herefter optagelser, af [Klager 2], som filmer sig selv.

”[Klager 2]: Jeg er indlagt. Jeg kom herhen i torsdags. Og det er lørdag i dag. Jeg havde været hos min mor i lidt over en uge. Så blev det jo bare lige pludselig lidt for meget for mig, fordi jeg ikke vidste, hvad der skulle ske. Jeg kunne bare mærke i mit hoved, at der kom mange flere selvmordstanker. Og så endte vi med at køre til akut. Men jeg ved ikke rigtig, hvad der så kommer til at ske.”

Der klippes til optagelser, hvor man kan se, at [Klager 2] stiller kameraet på sit værelse på psykiatrisk center og taler ind til det.

”[Klager 2]: I morgen tidlig skal jeg til et møde, hvor der forhåbentligt kommer noget afklaring i forhold til hele min bosituation. Forhåbentlig kan de gøre noget bedre, end hvad der har blevet gjort indtil videre. Nu ringer min mor.”

Af udsendelsen ”*Uden hjælp*” fremgår blandt andet:

[Tidskode 18:51-21:25]

Der vises optagelser af [Klager 2], der kommer gående på gaden. Der klippes til optagelser af en himmel, hvor der står følgende tekst på skærmen:

”[Klager 2] venter på at kommunen hjælper hende med at finde et egnet sted at bo, som passer til hendes behov”.

Herefter klippes til optagelser af [Klager 2], der sidder på en bænk i gang med at lave en joint.

”[Klager 2]: Altså de sidste par dage, der har jeg jo boet hos min mor. Og der jeg kan ikke blive ved med at blive. Det er jo også det, alle fagpersonerne rundt om mig har vurderet, at jeg ikke kan komme hjem og være hos min mor. Jeg bliver ved med at prøve at kontakte kommunen og gøre alle de her ting, der skal gøres. Min mor bruger også alt hendes tid på det lige nu. Men som tingene ser ud lige nu, så er det jo stadig er i samme situation, som jeg var i den dag, jeg blev 18. At jeg bare lige nu skal vente og se, hvad fuck der sker.

Journalist: Hvor meget plejer du at ryge på en dag?

[Klager 2]: Det er lidt forskelligt. Det kommer virkelig an på perioder. Men de sidste par dage har jeg røget en del.”

Der vises optagelser af [Klager 2], der viser en pose med hash i. Der klippes tilbage til optagelserne af [Klager 2], der sidder på bænken og er i gang med at lave en joint, og herefter ryger den.

”[Klager 2]: Jeg har det her tilbage, og den var ligesom dertil før. Sådan en stor firkant. Det er fordi, at jeg går meget af tiden og prøver ikke at skulle føle, hvordan situationen præcis er lige nu. Og så har jeg brug for at ryge for at kunne holde alt det på afstand. Og når jeg så ikke ryger, kommer det hele meget på en gang. Og så har jeg lidt svært ved at kunne være i det imens... fordi at jeg får mange selvmordstanker og sådan noget. Jeg bruger hashen til at kunne få en pause, fordi jeg føler, at det er det eneste tidspunkt, jeg kan få ro i mit hoved, det er når jeg ryger. Og så føler jeg lidt, at det er min skyld, at jeg ikke bare kan tage mig sammen. Det tror jeg bare lige nu, at jeg føler mig som den største belastning. Det er også derfor, at jeg prøver at holde mig lidt for mig selv også på mit værelse for, at jeg ikke skal føle, at jeg fylder meget.”

[Tidskode: 25:12-26:39]

Der vises optagelser af [Klager 2], der ligger i en seng.

”[Klager 2]: Nu er vi i slutningen af november, og jeg blev udskrevet i slutningen af oktober til ingenting. Og så har jeg siden da været hos min mor bare og ventet.”

Der vises optagelser af en gade, der bliver filmet oppefra. Der vises følgende tekst på skærmen:

”[Klager 2] har fået afslag på efterværn. Det er nu mere end to måneder siden hun fyldte 18 år, og hun venter stadig på et sted at bo”.

Der klippes tilbage til optagelser af [Klager 2], der sidder i en seng, herefter filmes der rundt på [Klager 2]s værelse. Der klippes skiftevis mellem klippene.

”[Klager 2]: Hele det her år, der har jeg hele tiden fået at vide, at du skal bare vente til der, så kommer der noget. Eller nu kommer Ankestyrelsen indover. Alle de her små håb, som man ligesom får, der bliver jeg bare skuffet hver gang. Der sker aldrig noget. Lige nu så føler jeg ikke rigtig, at jeg har et liv. Jeg laver ikke noget. Jeg venter bare. Og jeg vil gerne komme i gang med mit liv. Jeg ligger bare i min seng hele tiden og venter. Jeg håber, at der er et sted i januar, at det er dér, jeg flytter et sted hen. De skal lige vurdere, om jeg er i deres målgruppe og alle de her ting. Men altså, jeg håber virkelig.”

Af udsendelsen ”*Dårlige vaner*” fremgår blandt andet:

[Tidskode: 09:04-11:18]

Der vises optagelser af en by, og på skærmen står ”[Bynavn]”. Der klippes herefter til optagelser af en bunke tøj. På skærmen står følgende tekst:

”[Klager 2] fik ikke efterværn, og de sidste fire måneder har hun ikke haft en bolig. Hun har fået støtte af sin mor til at søge hjælp hos kommunen”.

Der klippes til optagelser af [Klager 2], der pakker sine ting.

”[Klager 2]: Jeg skal flytte i dag. Jeg skal flytte hen i egen lejlighed med noget støtte. Og jeg glæder mig bare til at skulle falde på plads og synes, det er rart.”

Der vises optagelser af [Klager 2]s værelse. På skærmen står følgende tekst:

”Kommunen har tildelt [Klager 2] en midlertidig bolig med mulighed for pædagogisk støtte pga. hendes udfordringer.”

Der klippes tilbage til optagelser af [Klager 2], der pakker sine ting.

”[Klager 2]: Jeg synes, at det er ret irriterende, at det kun er midlertidigt, at jeg kan bo der. Men altså i det mindste kommer jeg et sted hen, og det er jeg rigtig glad for. Jeg har jo siden min 18-års fødselsdag været i venteposition, så det har været fire måneder. Og det har bare været fire måneder, hvor det meste af tiden har været usikkerhed, om jeg overhovedet ville få noget, og hvor lang tid, der ville gå. Det ville have været så meget nemmere, hvis jeg dengang fik at vide, at der er fire måneder til, at du kan flytte ind et sted. Altså jeg er ret sikker på, at jeg ville have, altså næsten 100 % sikker på, at jeg ville have undgået at blive indlagt, hvis jeg havde et sted at komme hen, da jeg var 18.”

Der vises optagelser af [Klager 2], der sammen med sin mor bærer flyttekasser ud af lejligheden ned i en bil. Morens ansigt er sløret. Bilen står på en vej, hvor man kan se to skilte. På det ene skilt står der blandt andet: ”[Kommunal enhed] – [Vejnavn- og nummer]”, mens der på det andet skilt står ”[Hotelnavn]”.

[Klager 1]: Så slukker jeg lige lyset. Så tror jeg, vi er der. Kan du have den?

[Klager 2]: Ja, det skal nok gå.

[Klager 1]: Så tager jeg noget af det andet med ned. Jeg tænker, at den her nok skal ind på bagsædet.

[Klager 2]: Så kom og hjælp mig dog, altså.

[På optagelserne kan man herefter høre et grin, *Pressenævnet*.]

[Klager 1]: Det skal nok blive godt.

[Klager 2]: Det tænker jeg også.

[Klager 1]: At få fred og ro.

[Klager 2]: Ja. Fra min sure mor [Griner, *Pressenævnet*]

[Klager 1]: Ja, at få genetableret en hverdag. Det bliver simpelthen så godt for dig.”

[Tidskode: 22:18-24:32]

Der vises optagelser af et boligområde. På skærmen står følgende tekst:

”[Klager 2] er flyttet igen efter knap to måneder i den midlertidige bolig.”

Der klippes herefter til optagelser af [Klager 2], der er i gang med at pakke sine ting ud i sin nye lejlighed.

”[Klager 2]: Jeg har slet ikke nok opbevaringsplads til alt det her. I dag er jeg lige flyttet ind i den her lejlighed. Den kan jeg få lov til forhåbentlig at blive i i noget tid, så jeg prøver bare at falde på plads. Efter jeg er blevet 18, så har jeg godt kunne mærke, at det, at jeg ligesom ikke har haft et andet sted at bo end hos min mor, har slidt på vores relation og givet os lidt nogle op- og nedture. Det er også ret vigtigt for mig, at jeg ligesom har mit eget sted, hvor jeg kan trække mig og så holde en sund relation til mine forældre.”

Der vises optagelser af en flyttekasse. På skærmen står følgende tekst:

”[Klager 2] kan få støtte op til ni timer om ugen. Støtten er midlertidig”.

Der klippes tilbage til optagelserne af [Klager 2], der pakker sine flyttekasser ud.

”[Klager 2]: Jeg havde jo lige fået en kontaktperson, inden jeg også flyttede hen i den anden lejlighed, som jeg nåede at lære at kende, og som jeg havde håbet på også kunne følge mig her. Hende er jeg ikke sikker på, at jeg alligevel skal have.”

Der vises optagelser af noget køkkengrej. På skærmen står følgende tekst:

”Hver gang [Klager 2] er flyttet, er hun også blevet flyttet til en ny afdeling i psykiatrien”.

Der klippes tilbage til optagelserne af [Klager 2], der pakker sine flyttekasser ud.

”[Klager 2]: Siden jeg er blevet 18, der har jeg ikke fået noget reel behandling, og så har jeg kun været til sådan nogle opstartssamtaler. Men det har ikke været noget, hvor det psykisk hjælper. Jeg har brug for ligesom stadig at få styr på en del ting altså sådan rent mentalt i forhold til mine spisemønstre og alt sådan noget, så jeg ligesom kan have en hverdag uden, at den bliver, altså, at jeg hele tiden falder ned i huller. Lige nu er der ikke nogen præcis behandling, jeg ved, at jeg skal have eller sådan der. Men det jeg gerne vil have hjælp til er måske at komme i noget behandling, hvor at det er den samme person, der følger mig igennem tiden.”

For så vidt angår klagen over, at [Klager 1] og [Klager 2] med introduktionen skildres som en ”fucked up” familie, finder nævnet, at introduktionen, som er speaket af en af de øvrige medvirkende piger ([Medvirkende 1]), udgør en opsummering af de forskellige forhold, som unge med behov for efterværn generelt kan have udfordringer med. Nævnet finder efter en samlet vurdering, at introen i sammenhæng med det øvrige indhold af programserien, herunder navnlig omtalen af, at [Klager 2] har en række svære psykiatriske lidelser, ikke efterlader seeren med det indtryk, at det skulle være [Klager 2], der kæmper med en ”fucked up” familie. Nævnet finder derfor ikke grundlag for at udtale kritik i denne sammenhæng.

Nævnet finder, at skiltningen ”[Klager 2] har ikke været indlagt på psykiatrisk afdeling, mens hun har været anbragt” i sammenhæng med omtalen af, at [Klager 2] på dette tidspunkt har boet en uge hos sin mor, kan efterlade seeren med det indtryk, at [Klager 2] trivedes på sit tidligere bosted, og at der er en vis sammenhæng mellem opholdet hos moren og indlæggelsen på psykiatrisk hospital, hvilket i den konkrete situation på baggrund af sagens oplysninger kan være med til at give et misvisende indtryk af disse omstændigheder i forhold til den faktiske situation.

Nævnet finder dog efter en samlet vurdering, at udsendelserne ikke efterlader seeren med det indtryk, at [Klager 2] bliver syg af de rammer, der er hos hendes mor, herunder, at [Klager 2] er omsorgssvigtet. Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at det af udsendelserne fremgår, at [Klager 2] lider af en række svære psykiatriske lidelser, herunder ADHD, borderline, spiseforstyrrelse og depression, og at det af uddrag af en aktindsigt, som indgår i udsendelsen, fremgår, at psykiatrien har vurderet, at [Klager 2] har behov for professionel støtte hele døgnet ud over det 18 år, og at det vurderes, at [Klager 2]s vanskeligheder er udover, hvad der kan forventes at kunne varetages i hjemmet.

Nævnet har endvidere lagt vægt på, at [Klager 2] i udsendelsen flere gange giver udtryk for, at det er det forhold, at hun ikke ved, hvad der skal ske i forhold til hendes bopæls- og behandlingssituation, som er den primære årsag til, at hun får det dårligere i de omtalte perioder, og at det i den konkrete situation – hvor hun efter at have boet hos sin mor i en uge

– indlægges på et psykiatrisk center – er denne uvished, som fører til øgede selvmordstanker. Nævnet har også lagt vægt på, at [Klager 1] og [Klager 2] i en sekvens fra programserien selv omtaler, at [Klager 2]s behandlere har vurderet, at hun højst kan bo hjemme hos sin mor 1-2 uger.

For så vidt angår klagen over, at udsendelserne antyder, at [Klager 2]s misbrug øges, når hun bor hos sin mor, finder nævnet, at det fremgår af sammenhængen, at [Klager 2]s misbrug på tidspunktet øges, idet hun har det vanskeligt med ikke at vide, hvad der skal ske med hendes bopæls- og behandlingssituation, og at det således er denne uvished, der er en medvirkende årsag til, at hendes misbrug øges i denne periode.

Nævnet finder i den forbindelse desuden, at det forhold, at [Klager 2] i programserien blandt andet omtaler, at uvisheden omkring hendes boligsituation har slidt på hendes og morens relation, ikke i sig selv efterlader seeren med et indtryk af, at det er deres relation, som [Klager 2] er blevet syg af, eller som medvirker til, at hendes misbrug i perioder øges. Herudover finder nævnet, at programseriens oplysning om, at [Klager 1] hjælper [Klager 2] med at søge kommunen om den fornødne støtte, ikke efterlader det indtryk, at [Klager 1] ikke vil have [Klager 2] boende. Nævnet har i den forbindelse navnlig lagt vægt på, at det fremgår, at [Klager 2] har behov for professionel støtte døgnet rundt, og at det er udover, hvad der kan forventes at kunne varetages i hjemmet.

Nævnet finder endvidere, at det fremgår med tilstrækkelig klarhed, at [Klager 2] har behov for specialpsykiatrisk behandling. Pressenævnet har lagt vægt på, at det fremgår af udsendelserne, at [Klager 2] er diagnosticeret med ADHD, borderline og en spiseforstyrrelse, ligesom det fremgår, at hun har og tidligere har haft indlæggelser på psykiatriske afdelinger. Det fremgår endvidere, at hun har fået behandling forskellige steder i psykiatrien, ligesom det af de citater fra aktindsigter i psykiatrien, der indgår i udsendelsen, fremgår, at [Klager 2] har brug for professionel støtte. [Klager 2] forklarer desuden i sidste udsendelse, at hun fremadrettet har behov for behandling i forhold til blandt andet hendes spiseforstyrrelse.

Nævnet udtaler på denne baggrund ikke kritik.

Det forhold, at længden samt typen af [Klager 2]s anbringelse ikke er nærmere omtalt i programserien, kan ikke siges at overskride rammerne for redigering. Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at det tydeligt fremgår af udsendelserne, at [Klager 2] er anbragt på grund af de psykiske udfordringer, som hun har behov for behandling for, og at udsendelsernes primære fokus er tildelingen af efterværn samt konsekvenserne ved manglende tildeling af efterværn.

[Klager 1] og [Klager 2] har endvidere klaget over, at selve kampen med kommunen om at få den nødvendige støtte og den ulovlige sagsbehandling og de kritisable forhold på [Klager 2]s tidligere bosted ikke er skildret.

Pressenævnet bemærker, at redaktøren i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at undlade at omtale forhold, der for en af parterne eller andre forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe det samlede indtryk giver et retvisende billede.

Pressenævnet finder samtidig, at et medie har ansvaret for, at det samlede indtryk i dækningen giver et retvisende billede af sagen.

Efter en samlet vurdering finder nævnet, at redaktørens valg og fravalg af informationer og kilder i programserien ikke overskrider rammerne for redigering, eller at TV 2 med den valgte vinkling har handlet i strid med god presseskik. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at udsendelserne gennem tre medvirkendes fortællinger på forskellig vis har fokus på, hvad efterværn eller manglende tildeling af efterværn kan have af konsekvenser for de berørte, og at dette er i overensstemmelse med den medvirkendekontrakt, som klagerne har underskrevet. Derudover har Pressenævnet lagt vægt på, at det med beskrivelsen af [Klager 2]s situation og forløb skildres, at den kommunale sagsbehandling og den uvished, som denne har bevirket, har haft en negativ indvirkning på [Klager 2]s psykiske tilstand og hendes omgivelser. Nævnet finder derfor ikke grundlag for at udtale kritik af TV 2 for omtalen eller den valgte vinkling.

Offentliggørelse af Pressenævnets kendelse

I medfør af medieansvarslovens § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af TV 2 at offentliggøre nævnets kendelse på tv-kanalen TV 2, som skal ske snarest på et tidspunkt tæt på samme tidspunkt som den kritiserede udsendelse og bringes i følgende udformning:

En speaker oplyser til et stillbillede af Pressenævnets logo:

”Pressenævnet har udtalt kritik af programserien ”*Pigerne vi tabte*”, som vi sendte i foråret 2024.”

Billedet skifter til stillbilleder eller levende billeder fra den kritiserede udsendelse, der hjælper seerne med at identificere, hvad det er for en udsendelse, der kritiseres, hvad der klages over, og hvori Pressenævnets kritik består. Billederne må ikke indebære en krænkelse af klagerne eller af andres rettigheder. Under visningen af billederne oplæses:

”I udsendelserne følger man tre unge piger, som har været anbragt og fået støtte på grund af forskellige udfordringer. Fælles for de tre medvirkende er, at de nu er fyldt 18 år og har søgt om at få den hjælp, som de hidtil har modtaget, forlænget – såkaldt ”efterværn.” Programserien har fokus på, hvad efterværn eller manglende tildeling af efterværn kan have af konsekvenser for de medvirkende.

En af de medvirkende samt dennes ene forælder har klaget til Pressenævnet over, at TV 2 ikke har overholdt den medvirkendekontrakt, som de forud for deltagelsen havde underskrevet. Af denne kontrakt fremgik det, at de medvirkende havde ret til at se de færdigklippede programmer i god tid før offentliggørelsen. Forælderen til den medvirkende havde ikke set de færdigklippede programmer i fuld længde. Pressenævnet er enig i, at TV 2 ikke har overholdt medvirkendekontraktens aftale om gennemsyn af de færdigklippede udsendelser.”

Indslaget slutter med oplæsning af følgende til et billede af Pressenævnets logo:

”Pressenævnet har derfor udtalt kritik af TV 2 for ikke at have overholdt aftalen om gennemsyn.”

Herefter oplyser speakeren:

”Hele Pressenævnets kendelse kan ses på Pressenævnets hjemmeside, www.pressenaevnet.dk”.

Den sidste sætning understøttes af en grafik med Pressenævnets webadresse til illustration af Pressenævnets logo.

Er udsendelsen fortsat tilgængelig via en internetside eller lignende, skal indslaget, der indeholder Pressenævnets kritik, på tilsvarende vis gøres tilgængelig. Det skal ske på en sådan måde, at man ikke kan tilgå den kritiserede udsendelse uden først at have set indslaget, der indeholder Pressenævnets kritik. Endvidere skal der ved udsendelsen (om muligt) være et link med teksten ”Pressenævnet har udtalt kritik af udsendelsen” direkte til nævnets kendelse på www.pressenaevnet.dk. Hvis udsendelsen er tilgængelig via en on-demand audiovisuel medietjeneste, skal der alternativt indsættes en URL ved udsendelsen.